

DERİ VE DERİ MAMULLERİ SEKTÖRÜ

**2014 YILI
OCAK-HAZİRAN DÖNEMİ**

**İHRACAT PERFORMANS
DEĞERLENDİRMESİ**

**İTKİB GENEL SEKRETERLİĞİ
AR & GE ve MEVZUAT ŞUBESİ**

TEMMUZ 2014

YÖNETİCİ ÖZETİ

Türkiye Genel İhracatı ve Deri Sektörünün Payı

Türkiye İhracatçılar Meclisi kayıt rakamlarına göre, 2014 yılı Ocak-Haziran döneminde, Türkiye deri ve deri ürünleri ihracatı %4,5 artışla 883,7 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

2014 yılı Ocak-Haziran döneminde, Türkiye genel ihracatı ise %7,3 oranında artarak 80 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Deri ve deri ürünleri ihracatının toplam ihracat içindeki payı bu dönemde %1,1 olarak hesaplanmaktadır.

Ülke ve Ülke Grupları Bazında Deri ve Deri Mamulleri İhracatı

Deri ve deri ürünleri ihracatımızda en büyük paya sahip üç pazar Rusya, Irak ve İtalya'dır. Deri ve deri ürünleri ihracatımızın ülkeler bazında en önemli pazarı olan Rusya'ya yapılan ihracat, 2014 yılı Ocak-Haziran döneminde %17,2 düşüşle 164 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Rusya'nın Türkiye deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı bu dönemde %18,6'ya gerilemiştir.

Söz konusu dönemde deri ve deri ürünleri ihracatının 2'inci büyük pazarı olan İtalya'ya yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı %21,2 artışla 83,8 milyon dolara yükselirken, bu dönemde Irak'a yapılan ihracat ise %19,4 artışla 65,3 milyon dolara çıkmıştır. 2014 yılının ilk yarısında İtalya'nın deri ve deri ürünlerinde ihracatındaki payı %9,5 olurken, Irak'ın payı ise %7,4 olarak kaydedilmiştir.

Ürün Grupları Bazında Deri ve Deri Mamulleri İhracatı

2014 yılının Ocak-Haziran döneminde deri ve deri ürün grupları içerisinde en çok ihracat ayakkabı ürünlerinde yapılmış olup, 409,2 milyon dolarlık ihracat ile bir önceki yıla göre %12,8 oranında artış kaydedilmiştir. Ayakkabı ürün grubunun toplam deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı bu dönemde %46,3 düzeyine yükselmiştir.

Deri ve deri ürün grupları içinde diğer yüksek ihracat yapılan grup deri giyim ve kürk giyim ürünlerinden oluşan deri konfeksiyon grubu olup, bu ürün grubundan gerçekleştirilen toplam ihracat, bu dönemde geçen yılın aynı dönemine göre %13,4 oranında azalarak 196,3 milyon dolara gerilemiştir. Deri giyim ve kürk giyim ürün gruplarının Türkiye toplam deri ihracatındaki payı %22,2 düzeyindedir.

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ve işlenmiş kürk ürün grupları toplamında 2014 yılının Ocak-Haziran döneminde 160,4 milyon dolarlık ihracat yapılmış olup, bir önceki yılın aynı dönemine göre artış oranı %14,7 seviyesindedir. Bu ürün grupları toplamının Türkiye toplam deri ve deri mamulleri ihracatındaki payı %18,2 olarak hesaplanmaktadır.

Deri ve deri ürünleri ihracatının diğer önemli bir grubu olan saraciye ürün grubunda bu dönemde %1,9 artışla 116,9 milyon dolarlık ihracat yapılmıştır. Saraciye ürün grubunun Türkiye toplam deri ve deri mamülleri ihracatındaki payı ise %13,2'dir.

DERİ VE DERİ MAMULLERİ SEKTÖRÜNÜN

2014 YILI OCAK-HAZİRAN DÖNEMİ

İHRACAT PERFORMANS DEĞERLENDİRMESİ

I. DÜNYA VE TÜRKİYE EKONOMİSİNDEKİ GELİŞMELER

Dünya Ekonomisi

Dünya ekonomisi 2014 yılının ilk yarısını geride bırakırken, başta Irak ve Suriye olmak üzere Ortadoğu'da devam eden çatışmalar ve siyasi krizin yanısıra Ukrayna'da devam eden iç savaş ve bölgedeki gerilim küresel risk algısını yükselterek uluslararası ekonomi ve ticareti olumsuz etkilemektedir. Ortadoğu'daki gelişmeler petrol üretiminin geleceğiyle ilgili endişeleri yükseltirken, petrol arzı güvenliği başta olmak üzere bir çok nedenden dolayı bölgedeki gelişmelerin önümüzdeki dönemde dünya ekonomisinin de gündeminde en üst sırada yer almaya devam edeceği anlaşılmaktadır.

Geçmiş dönemlerin aksine önümüzdeki dönemde küresel ekonomiyi daha çok gelişmiş ülkelerdeki büyümenin sürükleyeceği belirtilirken, dünya ekonomisindeki ılımlı büyümenin 2014 yılının kalan bölümünde ve 2015 yılında süreceği ancak jeopolitik risklerin de devam ettiği kaydedilmektedir. Güncel tahminlere göre dünya ekonomisinin 2014 yılı genelinde % 2,7 – 2,9 aralığında bir oranda büyümesi beklenmektedir.

Öte yandan, Ortadoğu ve Ukrayna'daki olumsuz gelişmelere paralel artan jeopolitik risklere rağmen dünya ticaretinin 2014 yılı sonunda 2013 yılına göre en az % 4 seviyesinde artacağı öngörülmektedir.

Son dönemde açıklanan veriler, dünyanın ikinci büyük ekonomisine sahip Çin'de geçen yıl başlayan gevşeme devam etmekle birlikte ekonominin daha düşük oranlarda olsa da büyümeye devam ettiğini göstermektedir. Bu çerçevede 2014 yılının ilk çeyrek döneminde % 7,4 büyüyen Çin ekonomisinde yılın 2. çeyrek döneminde ise % 7,5 büyüme kaydedilmiştir. Ekonomideki gevşemeye rağmen yılın 2. çeyrek döneminde kaydedilen büyüme oranında hükümetin kamu harcamalarını ve kredileri desteklemek için para arzını arttırmasının yanısıra banka rezerv karşılıklarını düşürmesi ve küçük işletmeler için vergi indirimlerine gitmesinin etkili olduğu düşünülmektedir. Bu noktada Çin'in genel ihracatının Mart-Haziran döneminde her ay yükseldiği ve bunda da 2014 yılının ilk yarısında renminbi'nin % 2 oranında değer kaybettiği de gözönüne alınmalıdır.

Uzmanlar Pekin yönetiminin ülkede değişen dengeleri dikkate alarak bundan sonra önceliği büyüme politikalarından reformlara kaydırarak büyüme oranından fedakarlık yapacağını ve ekonomide yeniden yapılanmaya öncelik vereceğini düşünmektedir.

Son tahminlere göre Çin ekonomisinin tekrar iki haneli büyüme oranlarına dönmesinin imkansız olduğu ve 2014 yılı genelinde % 7,6 büyüyerek toplam milli gelirin 10 trilyon doları aşacağı tahmin edilmektedir.

Asya kıtasının diğer önemli ekonomisi Japonya'da kronik durgunluk ve deflasyona karşı uygulanan yeni ekonomi politikası ve Merkez Bankası'nın parasal genişleme programı olumlu sonuçlar vermeye başlamasına rağmen henüz istenen üretim ve ihracat artışları sağlanamadığından, mali ve parasal teşviklerle özel sektör büyümesi desteklenmeye çalışılmaktadır. Bu kapsamda Tokyo yönetiminin son açıkladığı teşvik paketi ise yetersiz bulunmaktadır. Bu çerçevede Japon ekonomisi için 2014 yılında % 1,4 büyüme öngörülmektedir. Öte yandan uzmanlar nüfusunun % 25'inin 65 yaş ve üstü yaşlılardan oluştuğu Japonya'da asıl sorunun her yıl yaşanan ve üretimden çıkan ciddi bir insan kitlesi olduğunu belirtmektedirler.

Diğer taraftan, Irak'taki gelişmelerin dünya petrol üretimine yönelik kaygıları artırması, özellikle Haziran ayında petrol fiyatlarının yükselmesine neden olmuştur. Dünya ham petrol arzı açısından önem arz eden bölgedeki olumsuz gelişmelerin ardından ham petrolün varil fiyatı Haziran ayının 3. haftası itibariyle 115 dolar / varil ile yılın en yüksek seviyesine yükselirken, ay sonunda ise 110 dolar / varil seviyelerine gerilemiştir.

Öte yandan, Brezilya, Çin, Hindistan, Rusya ve Güney Afrika, BRICS bünyesinde 100 milyar dolarlık yeni bir kalkınma bankası ve IMF ile Dünya Bankası gibi kuruluşlara benzer bir şekilde hareket edecek döviz rezervi fonu kurulması konusunda anlaşmaya vardılar. Merkezi Çin'in Şanghay kentinde olacak banka ile diğer uluslararası finans kuruluşlarına karşı denge oluşturulması hedeflenirken, döviz rezervi fonunun ise yeni gelişen ekonomileri ABD'nin yayılmacı para politikasının neden olduğu değişkenlik karşısında korumaya yardımcı olacağı kaydedilmektedir.

Öte yandan, 2014 Dünya Futbol Şampiyonasının düzenlendiği Brezilya'da Merkez Bankası tarafından açıklanan güncel bir rapora göre ülke ekonomisinin bu yıl genelinde en fazla % 1 oranında büyüyeceği tahmin edilirken, 2015 yılı için ise % 1,5 büyüme öngörülmektedir. Hükümet, Brezilya'nın Dünya Kupasının organize etmesinin ülke ekonomisine olumlu katkı yaptığını düşünürken, muhalefet ve sivil toplum ise yapılan harcama ve yatırımların Brezilya halkına ciddi bir yararının olmadığını düşünmektedir.

ABD Ekonomisi

Dünyanın en büyük ekonomisi ABD'de 2013 yılında başlayan toparlanma 2014 yılının ilk çeyrek döneminde yerini büyük ölçüde soğuk ve olumsuz hava koşullarından kaynaklanan geçici bir daralmaya bırakmışken, Nisan ayıyla birlikte soğuk havaların sona ermesiyle birlikte üretim ve tüketimdeki geçici durgunluk da sona ermiştir.

Bu çerçevede ABD ekonomisi 25 Haziran'da yapılan revizeyle birlikte 2014 yılının ilk çeyrek döneminde % 2,9 daralırken, olumlu seyreden ikinci çeyrek dönem için öngörülen büyüme oranı % 4 düzeyindedir. ABD ekonomisinin

yılın 2. çeyrek döneminde toparlanarak büyümeye geçtiği ABD Merkez Bankası (FED) tarafından yayınlanan 'Bej Kitap' raporunda da kaydedilmektedir. ABD ekonomisinde 2014 yılı genelinde ise % 2,8 seviyelerinde bir büyüme öngörülmektedir.

Öte yandan, ABD Merkez Bankası FED 18 Haziran tarihindeki toplantısında aylık tahvil alım programını 10 milyar dolar daha azaltarak 35 milyar dolara indirirken, kesin bir takvim belli olmamakla birlikte başta istihdam olmak üzere ABD ekonomisindeki gelişmelere bağlı olarak yıl sonuna kadar tahvil alımlarının sona erebileceği ve faizlerde artışa gidilebileceği ifade edilmektedir.

Ülke genelinde gıda dışı perakende satışlarında 2014 yılının ilk 6 aylık döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 3,5 büyüme gerçekleştiği açıklanmıştır.

ABD genelinde hazır giyim ve aksesuar ile ayakkabı perakende satışlarında ise 2014 yılının ilk 6 aylık döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 1,5 artış kaydedilirken, artış oranının ortalama perakende satışlardan daha sönük olmasında son dönemde giyim ve ayakkabı fiyatlarında artışların düşük kalması da etkili olmaktadır.

Öte yandan, ABD genelinde 2014 yılının Nisan ve Mayıs aylarında % 6,3 seviyesinde olan işsizlik oranı, Haziran ayında ise % 6,1 seviyesine gerilemiştir.

ABD'nin güncel dış ticaret verilerine göre ülkenin mal ihracatı 2014 yılı Ocak-Mayıs döneminde bir önceki yıla göre % 2,6 artarak 671 milyar dolar olarak gerçekleşirken, aynı dönemde ithalat ise % 3 artışla 983 milyar dolara yükselmiştir. Bu dönemde ABD'nin mallar bazında dış ticaret açığı ise % 3,9 artışla 312 milyar dolar olarak kaydedilmiştir.

Öte yandan, geçen yılın Temmuz ayından beri ABD ile AB arasında yürütülen Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı Anlaşması (TTIP) görüşmeleri devam ederken, sözkonusu Anlaşmanın imzalanması durumunda son yıllarda gelişmekte olan ekonomiler karşısında özellikle rekabet gücü açısından görece kan kaybeden ABD ve AB ekonomilerine büyüme ve istihdam alanında ciddi katkı yapmasının yanısıra dünya ticaret sisteminde yeniden oyunun kurallarını belirleyici bir konuma gelmelerine ciddi katkı yapacağı da değerlendirilmektedir. ABD ile Asya-Pasifik Ülkeleri arasında yürütülen Trans-Pasifik Ortaklık (TPP) Anlaşması görüşmeleri de yine son dönemde dünya ekonomisinde ağırlık noktasının kaymakta olduğu Asya ülkelerinin ABD ile ilişkilerin yanısıra küresel ticarete oynadıkları rolü de ileri taşıyacak olmasından dolayı önem taşımaktadır.

Avrupa Birliği Ekonomisi

AB ve Euro Bölgesi'nde yılın son dönemine ait açıklanan veriler ekonomi genelinde ve üretim ile tüketim özelinde toparlanmanın devam ettiğini ve Euro Bölgesi'ndeki resesyonun giderek daha da hafifleyeceğini göstermekle birlikte, Ukrayna ve Kırım kaynaklı Rusya ile yaşanan gerginliğin AB ekonomisini olumsuz etkilemesinden de kaygı duyulmaktadır.

Öte yandan, Avrupa Birliği'nde son açıklanan enflasyon verilerindeki düşüş sonrası 'deflasyon' endişeleri sonucu Avrupa Merkez Bankası (ECB) reel ekonomiyi canlandırmak için Haziran ayı başında para politikasını gevşetmeye yönelik kararlar almıştır. Bu çerçevede, ECB bir yandan politika faizini %0,25'ten %0,15'e düşürürken, diğer yandan ise Avrupa bankalarını piyasalara kredi vermeye özendirmek için mevduat faizini negatife indirmiştir. Bu, bankaların Avrupa Merkez Bankası'ndaki paraları için faiz almak yerine ödeme yapması anlamına gelmektedir. ECB, ayrıca reel ekonomiye destek vermek adına piyasaları fonlamaya devam edeceklerini açıklamıştır. Bazı uzmanlara göre ise, mevduat faizlerini negatife çekmekle ECB'nin diğer bir amacı da euro'nun değerini düşürerek AB'nin ihracatta rekabet gücünü artırmak olarak görünmektedir.

Ayrıca AMB Avrupa bankalarının reel sektöre düşük faiz oranı ile daha fazla tutarda kredi vermelerinin teşvik edilmesi amacıyla T-LTRO adında 1 trilyon € değerinde yeni bir uzun vadeli refinansman paketini de duyurmuş olup, bu operasyon ile Avrupa ekonomisine enjekte edilecek para arzının ülkemiz ekonomisine olası etkileri konusunda farklı görüşler sözkonusudur.

Güncel verilere göre, Euro Bölgesi ekonomisi 2014 yılının 1. çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 0,9 büyürken, AB-28 ekonomisi ise aynı dönemde % 1,4 büyüme göstermiştir. İkinci çeyrek dönem büyüme oranlarıyla ilgili beklentiler daha olumlu seviyelerde olup, 2014 yılı genelinde ise Euro Bölgesi'nin % 1 – 1,2 aralığında bir oranda büyüyeceği, AB genelinde ise % 1,5 oranında büyüme beklendiği kaydedilmektedir.

Öte yandan, AB'de işsizlik oranlarında yaşanan artış ise 2014 yılının ilk aylarından itibaren yerini düşüşe bırakmış görünmektedir. Euro Bölgesi işsizlik oranı Ocak ayında % 11,9 iken, Nisan ayında % 11,7'ye gerilemiş, Mayıs ayında ise % 11,6 olmuştur. AB genelinde işsizlik oranı ise Ocak ayında % 10,7 iken, Nisan ayında % 10,4'e gerilemiş, Mayıs ayında ise % 10,3 olarak kaydedilmiştir.

Aynı verilere göre 2014 yılı Mayıs ayı itibariyle AB genelinde en yüksek işsizlik oranları % 26,8 ile Yunanistan, % 25,1 ile İspanya'da gerçekleşirken, en düşük işsizlik oranları ise % 4,7 ile Avusturya, % 5,1 ile Almanya ve % 5,7 ile Malta'da kaydedilmiştir.

AB genelinde 2014 yılı ilk 5 aylık dönemde perakende satışlarda hafif bir kıpırdanma olurken, tekstil, hazır giyim ve ayakkabı satışlarında da yer yer toparlanmalar mevcuttur. Euro Bölgesi'nde perakende satışlar geçen yılın aynı dönemine göre Nisan ayında % 1,8 artarken, Mayıs ayında ise % 0,7

artmıştır. AB genelinde ise perakende satışlar Nisan ayında % 2,9 artarken, Mayıs ayında ise % 1,2 artmış bulunmaktadır.

Tekstil, giyim ve ayakkabı perakende satışları ise Euro Bölgesi'nde geçen yılın aynı dönemine göre Nisan ayında % 0,3 artarken, aynı dönemde AB genelinde ise % 2 artış kaydedilmiştir.

Diğer yandan, AB ekonomisinin önemli göstergelerinden sanayi üretimi Euro Bölgesi'nde geçen yılın aynı dönemine göre Nisan ayında % 1,4 artarken, Mayıs ayında ise % 0,5 oranında artmıştır. AB genelinde ise sanayi üretimi Nisan ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 2,1 artarken, Mayıs ayında ise % 1,1 artış göstermiştir.

Almanya Ekonomisi

İhracat sektörlerimizin en önemli pazarı ve Avrupa Birliği'nin en büyük ekonomisi olan Almanya'da ekonomi ve istihdamdaki olumlu seyir devam etmektedir. Bu kapsamda ülke GSYH'sinin 2014 yılının 1. çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 2,3 büyüdüğü açıklanmıştır.

Alman ekonomisinin 2014 yılı genelinde ise % 1,6 – 1,7 oranında büyümesi beklenmektedir.

Almanya'da işsizlik oranı ise AB ortalamasının epey altında seyretmeye devam etmekte olup, Nisan ayında % 5,2 seviyesindeyken, Mayıs ayında ise % 5,1 seviyesinde gerçekleşmiştir. İşsizlik oranının bu yıl sonunda % 5,2'yi geçmesi beklenmemektedir.

Ülke genelinde perakende satışlarda ise geçen yılın aynı dönemine göre Nisan ayında % 0,4 artış kaydedilirken, Mayıs ayında ise % 0,6 düşüş meydana gelmiştir.

AB'nin sanayi üretiminde lokomotif olan Almanya'nın sanayi üretiminde Nisan ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre % 1,3 artış kaydedilirken, Mayıs ayında ise % 1,7 artış gerçekleşmiştir.

Öte yandan uzmanlar, Almanya ve Rusya arasında yoğun ticaret ve yatırım ilişkilerinin bulunduğunu hatırlatarak Avrupa Birliği (AB) tarafından alınan Rusya'ya yaptırım kararlarının Almanya ekonomisi ve iki ülke arasındaki ticari ilişkilere etkisinin ağırlıklı olarak hissedileceği uyarısında bulunmaktadır.

İngiltere Ekonomisi

Avrupa Birliği'nin önemli ekonomilerinden İngiltere'de toparlanma hız kazanırken, ülkenin GSYH'sinin 2014 yılının 1. çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 3,1 büyüdüğü açıklanmıştır.

İngiltere'nin 2014 yılı genelinde ise % 2,5 – 2,9 aralığında bir oranda büyümesi beklenmektedir. İngiltere ekonomisinin resesyonun yaralarını hızla

sardığı görülürken, İngiltere ekonomisinin 2014 ve 2015 yılları döneminde Euro Bölgesi'nin en hızlı büyüyen ekonomisi olacağı öngörülmektedir.

İngiltere'de işsizlik oranı ise Şubat ayında % 6,6 seviyesindeyken, Mart ayında yine % 6,6 seviyesinde kaydedilmiştir.

İngiltere genelinde perakende satışlarda geçen yılın aynı dönemine göre Nisan ayında % 8,7 oranında artış kaydedilirken, Mayıs ayında ise % 3,7 artış meydana gelmiştir.

İngiltere sanayi üretiminde Nisan ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre % 3,8 artış kaydedilirken, Mayıs ayında ise % 2,5 artış gerçekleşmiştir.

Fransa Ekonomisi

Avrupa Birliği'nin önemli ekonomilerinden Fransa'nın GSYH'sinin 2014 yılının 1. çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 0,8 büyüdüğü açıklanmıştır.

Fransa ekonomisinin 2014 yılı genelinde ise % 1 veya biraz altında bir oranda büyümesi beklenmektedir.

Fransa'da işsizlik oranı ise Nisan ayında % 10,4 seviyesindeyken, Mayıs ayında ise % 10,1'e gerilemiştir.

Fransa genelinde perakende satışlarda geçen yılın aynı dönemine göre Nisan ayında % 1,5 artış kaydedilirken, Mayıs ayında ise % 2,1 artış meydana gelmiştir.

Fransa sanayi üretiminde ise Nisan ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre % 2 düşüş kaydedilirken, Mayıs ayında ise % 4,2 düşüş meydana gelmiştir.

İtalya Ekonomisi

Avrupa Birliği'nin önemli ekonomilerinden ve ihracat sektörlerimizin başlıca pazarlarından İtalya'da ekonomi beklenenin altında bir performans sergilemeye devam etmekte olup, ülke GSYH'sinin 2014 yılının 1. çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 0,5 küçüldüğü açıklanmıştır.

İtalya ekonomisinin 2014 yılı genelinde ise % 0,6 oranında büyümesi beklenmektedir.

İtalya'da işsizlik oranı, Nisan ve Mayıs aylarında % 12,6 seviyesinde kaydedilerek yüksek seyrini devam ettirmiştir.

İtalya genelinde perakende satışlarda ise geçen yılın aynı dönemine göre Mart ayında % 0,2 düşüş kaydedilirken, Nisan ayında ise % 2,3 artış meydana gelmiştir.

İtalya sanayi üretiminde ise Nisan ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre % 1,4 artış kaydedilirken, Mayıs ayında % 1,8 düşüş meydana gelmiştir.

Hollanda Ekonomisi

Özellikle hazır giyim ve konfeksiyon ihracatımızda önemli pazarlarımızdan olan Hollanda ekonomisinin GSYH'sinin 2014 yılının 1. çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 0,5 küçüldüğü açıklanmıştır.

Hollanda ekonomisinin 2014 yılı genelinde ise % 0,6 – 0,8 aralığında bir oranda büyümesi beklenmektedir.

Geçmiş dönemlerde AB'nin en düşük işsizlik oranına sahip olan ülkelerinden biri olan Hollanda'da işsizlik oranı son dönemlerde artışa geçmiş olup, bu yılın Nisan ayında % 7,2 seviyesindeyken, Mayıs ayında % 7 seviyesine gerilemiştir.

Hollanda'da perakende satışlarda geçen yılın aynı dönemine göre Mart ayında % 0,7 artış kaydedilirken, Nisan ayında ise % 2,2 artış meydana gelmiştir.

İspanya Ekonomisi

Avrupa Birliği'nin önemli ekonomilerinden ve hazır giyim başta olmak üzere ihracat sektörlerimizin önemli pazarlarından İspanya ekonomisinin uzun süreden sonra ilk defa artıya geçerek 2014 yılının 1. çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 0,5 büyüdüğü açıklanmıştır.

İspanya ekonomisinin 2014 yılı genelinde ise % 0,8 – 0,9 oranında büyümesi beklenmektedir.

İspanya genelinde perakende satışlarda geçen yılın aynı dönemine göre Nisan ayında % 0,8 artış kaydedilirken, Mayıs ayında ise % 0,7 artış meydana gelmiştir.

Yunanistan ile birlikte AB'nin en yüksek işsizlik oranına sahip iki ülkesinden biri olan İspanya'da işsizlik oranı Nisan ayında % 25,1 iken, Mayıs ayında da aynı seviyede kalmıştır.

Diğer Bazı Hedef Pazarlardaki Gelişmeler

BDT Ülkelerinde Gelişmeler

Rusya Pazarındaki Gelişmeler

İhracat sektörlerimizin en önemli pazarlarından Rusya'ya Ukrayna krizine bağlı olarak ABD ve AB tarafından uygulanan yaptırımlar nedeniyle ülke ekonomisinde zaten mevcut olan durgunluğun daha da artmasından ve bu durumun Avrupa'nın canlanmasına da darbe vurmasından endişe edilmektedir. Yaptırımlara ek olarak Rusya ekonomisinin en önemli sorunları

arasında düşük güven ve zayıf yatırım ortamı, azalan iç tüketim ve düşen sanayi üretimi görülmektedir.

Bu kapsamda Rus ekonomisi yılın ilk çeyreğinde yıllık bazda % 0,5 oranında daralırken, yıl genelinde büyüme oranı tahminleri ise ortalama % 0,5 düzeyine gerilemiştir. Şubat ve Mart aylarında sırasıyla % 4,1 ve % 4 oranlarında artan perakende satışlar, Nisan ayında % 2,6, Mayıs ayında ise ancak % 1,7 oranında artmıştır.

Rus Hükümeti de ülkeden ciddi bir sermaye çıkışı olduğunu ve karşı karşıya oldukları ekonomik sorunların 2008 krizinden beri görülen en zor koşullar olduğunu kabul etmektedir. Rusya Merkez Bankası ise son yıllarda tüketimin hızlı artış gösterdiği ülkede 2013 yılında tüketici kredilerinin beklenenden hızlı arttığını belirterek bu durumun gerek bankacılık sektörü, gerekse borçluluk oranı artan tüketiciler için risk teşkil ettiği konusunda uyarıda bulunmaktadır.

Petrol fiyatlarındaki dalgalı seyir ve yükselen askeri harcamalara paralel kamu harcamalarındaki artış nedeniyle Rusya'nın cari fazlasının 2014 yılının kalan bölümünde gerileyebileceği öngörülmektedir.

Hazır giyim, deri ve tekstil ürünleri ihracatımız açısından önemli bir pazar olan Rusya ekonomisinde 2014 yılının ilk yarısında yaşanan düşüşlerin yılın kalan bölümünde yerini canlanmaya bırakması umulurken, Ukrayna ve Kırım krizine bağlı siyasi sorunların artması veya olası bir küresel ekonomik krizde petrol fiyatlarının düşmesi durumunda gelirlerinin büyük bölümü petrole bağlı olan Rusya ekonomisinin önümüzdeki dönemde daha çok sıkıntıya girme olasılığı da mevcuttur. Bu noktada Ukrayna ile devam eden krizden Rusya ekonomisi olumsuz yönde etkilenmektedir.

Öte yandan, ABD Hazine Bakanlığı Temmuz ayının ikinci haftasında Rusya'ya yönelik ek yaptırımlar kararı açıklarken, sözkonusu yaptırımların hedefinde Rus bankaları ile savunma ve enerji sektörü firmaları olduğu belirtilmektedir.

Diğer BDT Ülkelerindeki Gelişmeler

BDT ülkeleri arasında birçok ihracat sektörü açısından potansiyel vaadeden pazarlar arasında yeralan Kazakistan ekonomisi büyük oranda petrol ve doğalgaz ihracatına bağımlı bir hammadde ekonomisi olup, ekonomideki performansı petrol fiyatlarına paralel gelişmektedir. Resmi verilere göre Kazak ekonomisi 2014 yılının ilk çeyrek döneminde % 3,8 oranında büyürken, 2014 yılı geneli için büyüme hedefi ise % 5,5 oranında öngörülmektedir. Ülkede işsizlik oranı da % 5 – 5,5 aralığında düşük bir seviyededir.

Son yapılan düzenlemelerle Kazakistan'a yapılan yabancı yatırımları artırmak amacıyla vergi, gümrük ve arazi tahsisi konularında ciddi teşviklerin sağlandığı belirtilirken, 2013 yılı sonu itibariyle yabancı sermaye yatırımlarının 180 milyar dolara ulaştığı kaydedilmektedir.

Bölgenin diğer önemli ülkesi ve ihracat pazarlarımızdan olan Beyaz Rusya (Belarus) ile ülkemiz arasında vizeler Haziran ayı itibariyle karşılıklı olarak kaldırılmıştır. Ülke ekonomisi yapısal kronik sorunlarla uğraşırken 2014 yılı geneli için % 1,6 – 1,8 oranında bir büyüme öngörülmektedir.

2013 yılında yıllık % 18 seviyesinde kaydedilen yüksek enflasyon ekonominin en ciddi sorunu olmaya devam ederken, enflasyon oranı 2014 yılının ilk yarısında da yıllık bazda % 20 düzeyine yükselmiştir.

Bilindiği gibi Beyaz Rusya ekonomi ve dış ticaret açısından büyük ölçüde Rusya'ya bağımlı olup, 1 Ocak 2015'de yürürlüğe girecek Avrasya Ekonomik Birliği anlaşmasıyla Kazakistan, Rusya ve Belarus arasında tedricen mal, hizmet ve iş gücünde serbest dolaşıma geçilmesi öngörülmektedir.

Ortadoğu Ekonomileri

3 yıldır Suriye'de devam eden iç savaşa ek olarak son dönemde IŞİD örgütünün güçlenerek Irak'ın kuzeyine hakim olmasıyla birlikte Ortadoğu'da kriz odaklı gündem 2014 yılının ilk yarısında da devam ederken, Türkiye ihracatı ve ekonomisi de bu olumsuz atmosferden etkilenmeye devam etmektedir.

Ortadoğu pazarının önemli ülkelerinden ve Türkiye'nin yükselen ihracat pazarı Irak'ta son dönemde artan iç çatışmalar ve IŞİD örgütünün ülkenin kuzeyini büyük ölçüde kontrolü altına alması, bu ülkeye olan ihracatımızı ve yatırımları tehdit etmektedir. Bu çerçevede, Haziran ayında Irak'a yapılan ihracatımız geçen yılın aynı dönemine göre % 27 düşüşle 727 milyon dolara gerilerken, Ocak-Haziran döneminde ise daha önceki ayların pozitif katkısıyla yıllık % 5,6 artış göstermiştir. Irak'ta iç çatışmaların ve petrol gelirlerinin paylaşımı eksenindeki siyasi krizin devamı halinde gerek Irak ekonomisinin olumsuz etkilenmesinden, gerekse bu ülkeye ihracatımızın daha da gerilemesinden endişe edilmektedir.

Başta tekstil ve hammaddeleri olmak üzere ihracat sektörlerimizin önemli bir pazarı olan Ortadoğu ülke grubundaki Suriye'de yaşanan iç karmaşa ve bu ülke ile aramadaki mevcut Serbest Ticaret Anlaşması'nın askıya alınması ve Türkiye'den yapılan ihracatlarda % 30 oranında ek gümrük vergisi uygulanmasına rağmen en fazla sektörel ihracatımızın olduğu tekstil ve hammaddeleri ihracatı 2014 yılının ilk yarısında % 270 oranında artarken, hazır giyim ve konfeksiyon ihracatında ise aynı dönemde % 173 artış kaydedilmiştir.

Özellikle tekstil ve hammaddeleri ihracatımızda başlıca pazarlardan olan İran, son yıllarda ABD'nin öncülük ettiği mali ve ekonomik yaptırımlar nedeniyle sıkıntılı geçen yılların ardından Batıyla ilişkilerini tamir etmeye çalışırken, Cumhurbaşkanlığına Ruhani'nin seçilmesi sonrasındaki süreçte başlayan ABD-İran yakınlaşmasının yanı sıra BM ile İran arasında 2013 yılının Kasım ayında varılan anlaşma, İran'a uygulanan ekonomik ambargonun azaltılması açısından büyük önem taşımaktadır.

İran'ın sözkonusu yaptırımlar nedeniyle 2013 yılında % 1,7 düzeyinde küçüldüğü belirtilirken, işsizlik oranının ise % 20'ye yaklaştığı tahmin edilmektedir. İran ekonomisinin 2014 yılı genelinde yaptırımların da hafiflemesiyle birlikte % 1,5 büyümesi öngörülmüşken, İran riyalinin yabancı para birimleri karşısında istikrarsız seyri ekonomiyi ve ticareti olumsuz yönde etkilemektedir.

Öte yandan, geçtiğimiz Aralık ayında imzalanan Türkiye-İran Tercihli Ticaret Anlaşması'nın önümüzdeki yıllarda ikili ticareti artırması beklenirken, İran tarafı da sözkonusu anlaşmanın uygulama takviminin netleşmesini talep etmektedir.

Dünyanın kanıtlanmış petrol rezervlerinin % 20'sine sahip olan, dünyanın 1.nolu petrol ihracatçısı ve Ortadoğu'nun en zengin ekonomisi Suudi Arabistan'da, ülkenin GSYH'sinin 2013 yılı sonunda 700 milyar doları aştığı hesaplanırken, satın alma paritesine göre kişi başına gelir ise 30 bin dolar seviyesinde bulunmaktadır.

Irak'ta son dönemde yaşanan çatışma ve krizin küresel petrol arzıyla ilgili endişeleri artırması sonucu gözler tekrar S. Arabistan'a çevrilmiş ve bu ülkenin önemi artmıştır.

Güncel verilere göre Suudi Arabistan'ın 2014 yılının ilk çeyrek döneminde % 4,7 oranında büyüdüğü tahmin edilirken, 2014 yılı genelinde ise % 4 oranında bir büyüme beklenmektedir.

Türkiye Ekonomisi

2014 yılının ilk çeyrek döneminde seçim odaklı gündemin ağırlık kazandığı Türkiye'de, Ağustos ayında yapılacak Cumhurbaşkanlığı seçimi nedeniyle Haziran ve Temmuz aylarında benzer gündem devam etmektedir.

Başta Irak ve Suriye'de devam eden iç savaşın yanısıra Ukrayna merkezli siyasi krizin de dahil olduğu jeopolitik risklerin arttığı uluslararası konjonktür, Türkiye ekonomisini olumsuz yönde etkilerken, en büyük ihracat pazarımız AB'de toparlanmanın devam etmesiyle birlikte ekonomimizin de olumlu yönde etkileneceği tahmin edilmektedir. Bu çerçevede, AB ekonomilerinin büyümeye geçmesinin pazarda da canlanmayı hızlandıracak ve AB'ne Türkiye'den yapılan ihracatlarda artışın devam edeceği öngörülmektedir.

Geçtiğimiz aylarda ağırlıklı olarak Ukrayna ve Rusya krizi ile Suriye'de devam eden iç savaş Türkiye ekonomisini daha çok etkilerken, Haziran ayında Kuzey Irak'ta iç savaş ve krizin tırmanışa geçmesinin son dönemde bir çok sektörün önemli pazarı haline gelen bu ülkeye olan ihracatı olumsuz etkilemesinden endişe edilmektedir.

2013 yılında % 4 oranında büyüyen Türkiye ekonomisinin, 2014 yılının ilk çeyrek döneminde ise beklentilerin üzerine çıkarak % 4,3 büyüdüğü açıklanmıştır. Yılın ilk çeyrek döneminde yurtiçi tüketim ivme kaybederken, büyüme rakamına net ihracat ve tüketim harcamalarının pozitif, yatırımlar ve

stokların ise negatif etki yaptığı kaydedilmektedir. İhracatın büyümeye katkısı 2,7 puan olurken ithalat artışı ise 0,2 puan negatif etkilemiş bulunmaktadır.

OECD tarafından açıklanan güncel tahminlere göre Türkiye ekonomisinin 2014 yılı genelinde % 3,3, 2015 yılında ise % 4 oranında büyümesi öngörülmektedir. OECD, Türkiye ekonomisinin önümüzdeki dönemde de olumlu büyüme performansını sürdüreceğini tahmin ederken, dış kaynak ile fonlanan yurt içi tüketime bağımlılık sorununun devam ettiği konusunda da uyarıda bulunmaktadır.

Dış ticaret verileriyle ilgili olarak, ekonominin lokomotifi olan ihracat 2014 yılının ilk 6 aylık döneminde TİM ihracat kayıt verilerine göre geçen yılın aynı dönemine göre % 7,3 artışla 80 milyar dolara yükselmiştir. AB başta olmak üzere son dönemde gelişmiş ülke ekonomilerinde yaşanan toparlanma sinyallerinin yılın kalan bölümünde Türkiye genel ihracatını olumlu etkileyeceği öngörülmektedir.

Öte yandan, TÜİK verilerine göre Türkiye genel ihracatı 2014 yılının ilk 5 aylık döneminde % 7,4 artışla 67,4 milyar dolar olarak kaydedilirken, ithalat ise aynı dönemde % 5,6 düşüşle 99 milyar dolara gerilemiştir. Bu sonuçlara göre yılın ilk 5 aylık döneminde dış ticaret açığı % 25 düşüşle 31,6 milyar dolara gerilemiş ve ihracatın ithalatı karşılama oranı geçen yılın aynı döneminde % 59,8 iken, bu yılın Ocak-Mayıs döneminde ise % 68,1'e yükselmiştir. Önümüzdeki dönemlerde ise Ortadoğu merkezli krizler nedeniyle petrol fiyatlarında yaşanacak olası artışların Türkiye'nin enerji ithalatını artırarak dış ticaret açığını yükseltmesinden endişe edilmektedir.

İhracat sektörlerimizi yakından ilgilendiren döviz kurlarıyla ilgili olarak euro / dolar paritesi yılın ilk çeyrek döneminde 1,37 - 1,38 € / \$ seviyesinde seyrederken, Mayıs ayının ilk haftasında 1,39 € / \$ seviyesine yükselmiş, Haziran ayı itibarıyla ise 1,36 € / \$ düzeyine geri inmiştir.

Dolar Nisan ayı başında 2,15 TL seviyesindeyken, Mayıs ayında 2,10 TL, Haziran ayında ise ortalama 2,12 TL düzeyinde kaydedilmiştir. Euro ise Nisan ayı başında 2,96 TL seviyesindeyken, Mayıs ayında 2,85 TL, Haziran ayında ise ortalama 2,90 TL düzeyinde kaydedilmiştir.

Sanayi üretiminde ise yılın ikinci çeyreğinde olumlu sinyaller gelmeye devam etmektedir. Nitekim TÜİK sanayi üretim endeksine göre imalat sanayii endeksi bir önceki yılın aynı dönemine göre Nisan ayında % 4 artış gösterirken, Mayıs ayında ise % 2,7 artmış bulunmaktadır.

Merkez Bankası tarafından açıklanan kapasite kullanım verilerine göre ise imalat sanayii kapasite kullanım oranı 2014 yılı Nisan ayında geçen yılın aynı ayına göre % 0,8 artışla % 74,4'e yükselirken, Mayıs ayında % 0,4 düşüşle % 74,4'e gerilemiş, Haziran ayında ise yıllık bazda değişmeyerek % 75,3 olarak kaydedilmiştir.

Öte yandan, TÜİK tarafından açıklanan verilere göre işsizlik oranı 2014 yılının Şubat ayında % 10,2 seviyesinde açıklanırken, Mart ayında % 9,7'ye gerilemiş, Nisan ayında ise % 9 seviyesine gerilemiştir. Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı ise Şubat ayında % 17 iken, Mart'ta % 16,7, Nisan'da ise % 15,5 seviyesine gerilemiştir.

Yine TÜİK tarafından yayınlanan Perakende Satış Hacmi Endeksi verilerine göre Türkiye genelinde perakende satışlar 2014 yılı Nisan ayında yıllık bazda % 5 artarken, bir önceki aya göre ise değişmeyerek aynı kalmıştır. Perakende satışlar Mayıs ayında ise yıllık bazda % 4,1 artarken, bir önceki aya göre ise % 0,7 artmıştır.

Diğer yandan, Merkez Bankası Temmuz ayında gerçekleştirdiği Para Politikası Kurulu toplantısında temkinli faiz indirme adımlarına devam ederek politika faizi olarak adlandırılan bir hafta vadeli repo faizini 50 baz puan düşüşle % 8.25'e indirmiştir. Merkez Bankası politika faizindeki indirimin nedeni olarak son aylarda küresel likidite koşullarındaki iyileşmeyi göstermiştir.

Merkez Bankası Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısında faiz koridorunun alt bandı olan gecelik borç alma faiz oranı ise % 8'den % 7.5'e indirirken, faiz koridorunun üst bandı olan gecelik borç verme faiz oranını ise % 12'de sabit bırakmıştır.

Merkez Bankası Para Politikası Kurulu (PPK) PPK açıklamasında geçen yılın ortalarından itibaren gerçekleşen birikimli döviz kuru gelişmelerinin yıllık enflasyon üzerindeki olumsuz yansımalarının kademeli olarak azaldığına dikkat çekilerek ve son dönemde gıda fiyatlarındaki artışın enflasyonda düşüşü engellediği belirtilerek enflasyon beklentileri, fiyatlama davranışları ve enflasyonu etkileyen diğer unsurların yakından izleneceği ve enflasyon görünümünde belirgin bir iyileşme sağlanana kadar para politikasındaki sıkı duruşun sürdürüleceği belirtilmiştir.

II. İHRACATIN GENEL GÖRÜNÜMÜ

Deri ve Deri Ürünleri İhracatında % 4,5 Artış Kaydedildi

Türkiye İhracatçıları Meclisi kayıt rakamlarına göre, 2014 yılı Ocak-Haziran döneminde, Türkiye deri ve deri ürünleri ihracatı % 4,5 artışla 883,7 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

2014 yılı Ocak-Haziran döneminde, Türkiye genel ihracatı ise %7,3 oranında artarak 80 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Deri ve deri ürünleri ihracatının toplam ihracat içindeki payı bu dönemde %1,1 olarak hesaplanmaktadır.

Deri ve deri mamülleri ihracatının Türkiye genel ihracatından aldığı pay aşağıdaki tabloda görülmektedir.

Tablo – III.1

Türkiye'nin Genel İhracatında Deri ve Deri Ürünleri İhracatının Payı						
Birim:1000\$	2012	2013	Değişim %	2013 Ocak-Haziran	2014 Ocak-Haziran	Değişim %
Türkiye Genel İhracatı	151.695.192	151.707.002	0,0	74.498.199	79.935.326	7,3
Deri ve Deri Mamülleri İhracatı	1.633.988	1.901.404	16,4	845.564	883.696	4,5
Deri ve Deri Mamülleri İhracatının Genel İhracat İçindeki Payı %	1,1	1,3		1,1	1,1	

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları

III. AYLAR İTİBARIYLA İHRACATIN SEYRİ

Deri ve Deri Ürünleri İhracatı Aylık Seyri

2014 yılı Ocak-Haziran döneminde yapılan deri ve deri mamulleri ihracatının aylık seyri incelendiğinde, Ocak ayında geçen yılın aynı dönemine göre %7,8 artış yaşanırken, Şubat ayında ihracatın %11,9 artışla 145 milyon doları aştığı görülmektedir. Mart ayında ise aylık ihracat %6,3 düşüşle 144 milyon dolar seviyesinde kaydedilmiştir.

Nisan ayında ihracat tekrar artışa geçerek %6,5 artışla 154,9 milyon dolar seviyesine yükselirken, Mayıs ayında %7 artışla 166,2 milyon dolar, Haziran ayında ise %2,4 artışla 150 milyon dolar değerinde ihracat kaydedilmiştir.

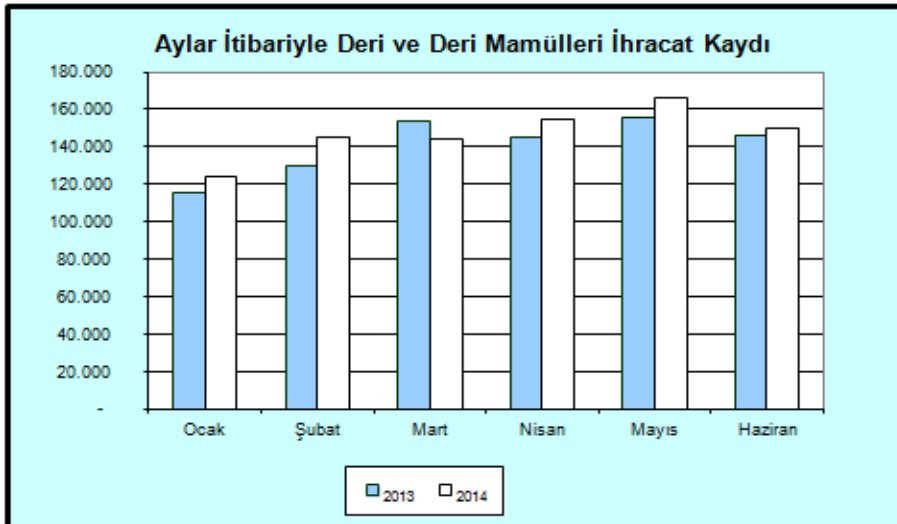
2013-2014 yılı ilk 6 aylık döneme ilişkin deri ve deri mamulleri ihracatı aylık seyri, aşağıdaki tablolarda görülmektedir.

Tablo – IV.1

Aylar İtibariyle Deri ve Deri Mamülleri İhracat Kaydı			
Birim: 1000 \$			
	2013	2014	% Değişim
Ocak	115.045	123.977	7,8
Şubat	129.821	145.281	11,9
Mart	153.556	143.930	- 6,3
Nisan	145.413	154.937	6,5
Mayıs	155.412	166.227	7,0
Haziran	146.140	149.666	2,4
TOPLAM	845.564	883.696	4,5

Kaynak: İhracatçı Birlikleri

Grafik – IV.1

IV. BAŞLICA ÜLKE GRUPLARI VE ÜLKELER İTİBARI İLE İHRACAT

Başlıca Pazarlar Bazında Değerlendirme

Deri ve deri ürünleri ihracatımızın ülkeler bazında en önemli pazarı olan Rusya'ya yapılan ihracat, 2014 yılının Ocak-Haziran döneminde %17,2 düşüşle 164 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde Rusya'nın Türkiye deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı %18,6'ya gerilemiştir.

Deri ve deri ürünleri ihracatının AB'deki en önemli pazarı İtalya'ya yapılan ihracat Ocak-Haziran döneminde hızlı yükselmiş ve bu dönemde %21,2 artarak 83,8 milyon dolara ulaşmıştır. Almanya'ya ihracat ise bu dönemde %17,7 artışla 64,7 milyon dolara yükselmiştir. Bu dönemde deri ürünleri ihracatında İtalya'nın payı %9,5'e yükselirken, Almanya'nın payı ise %7,3 olarak kaydedilmiştir.

Deri ve deri ürünleri ihracatında diğer öne çıkan ülkeler arasında bu dönemde ihracatta %19,4 artış göstererek 65,3 milyon dolara yükselen Irak ve %33,1 artarak 42,5 milyon dolara çıkan İngiltere yer almaktadır.

Asya pazarının kalbi Çin'e yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı ise bu dönemde %9,1 düşüşle 27,5 milyon dolar olarak kaydedilirken, Suudi Arabistan ve Hong Kong'a ihracatta ise sırasıyla %10,9 ve %24,3 oranlarında düşüşler meydana gelmiştir.

		TÜRKİYE DERİ ve DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI							
		2013 HAZİRAN 1000 \$	2014 HAZİRAN 1000 \$	DEĞİŞİM %	2013 OCAK-HAZİRAN 1000 \$	TOPLAM DERİ'DE PAY %	2014 OCAK-HAZİRAN 1000 \$	TOPLAM DERİ'DE PAY %	DEĞİŞİM %
1	RUSYA FEDERASYONU	29.907	23.283	-22,1	198.176	23,4	164.045	18,6	-17,2
2	İTALYA	13.564	17.280	27,4	69.154	8,2	83.849	9,5	21,2
3	İRAK	9.483	8.599	-9,3	54.659	6,5	65.263	7,4	19,4
4	ALMANYA	11.499	11.542	0,4	54.955	6,5	64.695	7,3	17,7
5	İNGİLTERE	5.024	7.473	48,7	31.908	3,8	42.481	4,8	33,1
6	UKRAYNA	3.536	4.489	27,0	29.187	3,5	31.065	3,5	6,4
7	FRANSA	7.760	6.812	-12,2	30.642	3,6	30.035	3,4	-2,0
8	ÇİN HALK CUMHURİYETİ	8.533	3.539	-58,5	30.230	3,6	27.486	3,1	-9,1
9	SUUDİ ARABİSTAN	5.249	5.328	1,5	27.832	3,3	24.806	2,8	-10,9
10	HONG KONG	6.123	4.183	-31,7	28.093	3,3	21.273	2,4	-24,3
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI		100.678	92.527	-8,1	554.836	65,6	554.999	62,8	0,0
TOPLAM DERİ ve DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI		146.140	149.666	2,4	845.564	100,0	883.696	100,0	4,5

Ülke Grupları Bazında Değerlendirme

Ülke grupları açısından değerlendirildiğinde, deri ve deri ürünleri ihracatımızın %36,8'lik payıyla en önemli pazarı olan AB-28 ülke grubuna yapılan ihracat, 2014 yılı Ocak-Haziran döneminde %16 artışla 325,1 milyon dolar olmuştur.

Deri ve deri ürünleri ihracatında diğer önemli pazarımız olan eski Doğu Bloğu ülke grubuna yapılan ihracat, bu dönemde %9,8 düşerek 222 milyon dolara gerilemiştir. Bu ülke grubunun Türkiye toplam deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı ise %25,1 olarak kaydedilmiştir.

Ülke grupları açısından yüksek oranlı artışlarda bu dönemde Afrika ülkeleri grubuna ihracat %37 artış gösterirken, en büyük oranda düşüş ise %20 ile Diğer Avrupa Ülkeleri grubunda meydana gelmiştir.

Ülke Grupları İtibariyle Türkiye Deri ve Deri Ürünleri İhracat Kaydı								
	2013 HAZİRAN 1000\$	2014 HAZİRAN 1000\$	DEĞİŞİM %	PAY %	2013 OCAK-HAZİRAN 1000\$	2014 OCAK-HAZİRAN 1000\$	DEĞİŞİM %	PAY %
AB Ülkeleri (28) Toplamı	51.511	63.840	23,9	42,7	280.333	325.101	16,0	36,8
Eski Doğu Bloku Ülkeleri Toplamı (Rusya Fed., Ukrayna, Sırbistan, B. Rusya vb)	36.154	33.159	-8,3	22,2	246.157	221.936	-9,8	25,1
Ortadoğu Ülkeleri Toplamı (Irak, S. Arabistan, İsrail, BAE vb)	21.086	20.348	-3,5	13,6	119.420	135.118	13,1	15,3
Asya ve Okyanusya Ülkeleri Toplamı (Çin, Hong Kong, Japonya, G. Kore vb.)	18.979	12.974	-31,6	8,7	79.075	74.850	-5,3	8,5
Afrika Ülkeleri Toplamı (Fas, Mısır, Libya, Tunus vb)	7.546	8.628	14,3	5,8	35.934	49.237	37,0	5,6
Türk Cumhuriyetleri Toplamı (Kazakistan, Azerbaycan, Özbekistan, vb)	4.789	4.775	-0,3	3,2	48.694	41.022	-15,8	4,6
Amerika Ülkeleri Toplamı (ABD, Kanada, Brezilya, Meksika vb)	2.689	2.852	6,1	1,9	15.908	17.166	7,9	1,9
Diğer Avrupa Ülkeleri Toplamı (Norveç, İsviçre, KKTC)	2.659	2.115	-20,5	1,4	16.719	13.369	-20,0	1,5
Serbest Bölgeler Toplamı	726	966	33,1	0,6	3.325	5.890	77,1	0,7
Toplam Deri ve Deri Ürünleri İhracat Kaydı	146.140	149.666	2,4	100,0	845.564	883.696	4,5	100,0
Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları								

AB'ne İhracatta %16 Artış

Deri ve deri mamulleri ihracatımızda en büyük pazarımız olan AB ülkelerine yönelik ihracatımız, 2014 yılının Ocak-Haziran döneminde %16 oranında artarak 325,1 milyon dolara yükselmiştir.

AB ülkeleri arasında 83,8 milyon dolarlık ihracat ve %9,5'lik payla İtalya, 64,7 milyon dolar ihracat ve %7,3'lük payla Almanya, 42,5 milyon dolar değerinde ihracat ve %4,8 payla İngiltere ile 30 milyon dolar ihracat ve %3,4 payla Fransa en büyük alıcılardır.

Bu dönemde deri ve deri mamulleri ihracatı İtalya'ya %21,2 oranında artarken, Almanya'ya %17,7, İngiltere'ye ise %33,1 oranında artmış olup, Fransa'ya ise %2 oranında düşmüş bulunmaktadır.

İtalya AB Pazarında Birinci

Deri ve deri ürünleri ihracatının başlıca pazarlarından İtalya'ya yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı, 2014 yılının Ocak-Haziran döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre %21,2 oranında artarak 83,8 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İtalya'nın deri ve deri ürünleri ihracatımızdaki payı bu dönemde %9,5 olarak gerçekleşmiştir.

İtalya pazarına en fazla saraciye ürünleri ihracatı yapılmakta olup, bu gruptaki ürünlerden yapılan ihracat bu dönemde %5,6 oranında düşüş göstererek 29,3 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

İtalya'nın toplam saraciye ihracatındaki payı %25,1 olup, bu ürün grubunda Türkiye'nin en çok ihracat yaptığı pazar durumundadır.

Almanya'ya İhracatta %17,7 Artış

Almanya'ya yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı, 2014 yılı ilk yarısında döneminde %17,7 artışla 64,7 milyon dolar olarak kaydedilmiştir. Almanya'nın deri ve deri ürünleri ihracatımızdaki payı bu dönemde %7,3 olarak kaydedilmiştir.

Almanya pazarına en fazla ayakkabı ihracatı yapılmakta olup ve bu gruptaki ürünlerden yapılan ihracat bu dönemde %69,2 oranında artış göstererek 25 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Ayakkabı ihracatında Almanya'nın pazar payı yaklaşık %6,1 olup, bu dönemde üçüncü büyük pazarımız durumundadır.

İngiltere'ye İhracat Artarken, Fransa Pazarı Durgun

AB ülke grubunun önemli pazarlarından İngiltere'ye yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı, bu dönemde %33,1 oranında artarak 42,5 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Böylece İngiltere'nin deri ve deri ürünleri ihracatımızdaki payı %4,8 olarak kaydedilmiştir.

AB ülke grubunun diğer önemli bir pazarı olan Fransa'ya yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı ise sözkonusu dönemde %2 oranında azalarak 30 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Fransa'nın deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı %3,4'dür.

Bu dönemde İspanya'ya yapılan ihracatın %31,5 artışla 10,7 milyon dolara yükselmesi göze çarparken, Bulgaristan'a yapılan ihracatın %11,9, Hollanda'ya yapılan ihracatın ise %16,6 oranında gerilemesi dikkat çekmektedir.

Daha alt sıralarda yer almasına karşın bu dönemde %42,9 artış yaşanan Yunanistan ile %143,4 artış kaydedilen Portekiz ve %80,3 artış yaşanan Çek Cumhuriyeti de dikkat çeken pazarlar arasında yer almaktadır.

AB ülkelerine 2013-2014 Ocak-Haziran döneminde yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı aşağıdaki tablodaki gibidir.

AB Ülkelerine Deri ve Deri Mamulleri İhracatı 2013-2014 Ocak-Haziran					
Birim: 1000 \$	2013 OCAK-HAZİRAN 1000 \$	TOPLAM DERİ'DE PAY %	2014 OCAK-HAZİRAN 1000 \$	TOPLAM DERİ'DE PAY %	DEĞİŞİM %
İTALYA	69.154	8,2	83.849	9,5	21,2
ALMANYA	54.955	6,5	64.695	7,3	17,7
İNGİLTERE	31.908	3,8	42.481	4,8	33,1
FRANSA	30.642	3,6	30.035	3,4	-2,0
ROMANYA	11.506	1,4	11.352	1,3	-1,3
İSPANYA	8.140	1,0	10.702	1,2	31,5
BULGARİSTAN	12.040	1,4	10.608	1,2	-11,9
HOLLANDA	10.200	1,2	8.505	1,0	-16,6
AVUSTURYA	8.444	1,0	8.390	0,9	-0,6
YUNANİSTAN	5.533	0,7	7.905	0,9	42,9
DANİMARKA	5.584	0,7	7.539	0,9	35,0
İSVEÇ	4.864	0,6	6.307	0,7	29,7
POLONYA	4.715	0,6	5.130	0,6	8,8
BELÇİKA	5.022	0,6	4.930	0,6	-1,8
PORTEKİZ	1.715	0,2	4.174	0,5	143,4
ESTONYA	4.261	0,5	4.124	0,5	-3,2
ÇEK CUMHURİYETİ	2.164	0,3	3.902	0,4	80,3
SLOVAKYA	2.355	0,3	2.346	0,3	-0,4
MACARİSTAN	1.695	0,2	2.252	0,3	32,9
LİTVANYA	1.093	0,1	1.675	0,2	53,3
FINLANDİYA	1.952	0,2	958	0,1	-50,9
SLOVENYA	373	0,0	871	0,1	133,5
LETONYA	338	0,0	866	0,1	156,5
İRLANDA	387	0,0	633	0,1	63,5
HRİVATİSTAN	1.134	0,1	588	0,1	-48,1
AB (28) TOPLAMI	280.333	33,2	325.101	36,8	16,0
Türkiye Deri ve Deri Ürünleri İhracatı	845.564	100,0	883.696	100,0	4,5

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Eski Doğu Bloku Ülkelerine İhracatta %14,5 Düşüş

2014 yılı Ocak-Haziran döneminde Eski Doğu Bloku ülke grubuna yönelik ihracat %9,8 oranında düşüş ile 222 milyon dolara gerilemiştir. Aynı dönemde, toplam deri ve deri ürünleri ihracatında Eski Doğu Bloku ülke grubunun payı ise %25,1 olarak hesaplanmaktadır.

Bu ülke grubunda yer alan Rusya, deri sektörü açısından en önemli pazar olup, bu ülkeye yapılan ihracat söz konusu dönemde %17,2 oranında azalarak 164 milyon dolara gerilemiştir.

Bu ülke grubunun diğer önemli pazarı Ukrayna'ya yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı söz konusu dönemde %6,4 oranında artarak 31,1 milyon dolar olarak gerçekleşirken, söz konusu ülkenin deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı ise %3,5 olmuştur.

Bu ülke grubunda yer alan Sırbistan'a yapılan deri ve deri ürünleri ihracatının aynı dönemde %55,2 artışla 5 milyon dolara çıkması dikkat çekerken, Gürcistan'a yapılan ihracatın %43,7 artması ve Bosna-Hersek ile Makedonya'ya ihracatta da sırasıyla %55,9 ve 57,4 artışlar yaşanması göze çarpmaktadır.

Rusya Pazarına İhracatta %17,2 Düşüş

2014 yılının Ocak-Haziran döneminde %17,2 düşüşle 164 milyon dolar değerinde deri ve deri ürünleri ihracatı yapılan en önemli deri ve deri ürünleri pazarımız Rusya'nın toplam deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı bu dönemde %18,6'ya gerilemiş bulunmaktadır.

Rusya'ya en fazla deri-kürk konfeksiyon ihracatı yapılmakta olup, söz konusu dönemde bu ürün grubunda Rusya'ya yapılan ihracat %24 oranında azalarak 80,8 milyon dolar olarak gerçekleşmiş bulunmaktadır. Türkiye'nin toplam deri-kürk konfeksiyon ihracatının %41,2'si Rusya'ya yapılmakta olup, bu ürün grubunda en büyük pazar durumundadır.

Rusya'ya ihracatta diğer önemli bir ürün grubu ayakkabı olup, bu ürün grubunda 59,1 milyon dolar ihracat ve %14,4 pazar payı ile Rusya ikinci pazar konumundadır. Rusya'ya bu dönemde ayakkabı ihracatında %9,9 oranında bir düşüş gerçekleşmiştir.

Eski Doğu Bloku ülkelere 2013-2014 yılları Ocak-Haziran döneminde yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı aşağıdaki tablodaki gibidir.

Eski Doğu Bloku Ülkelerine Deri ve Deri Ürünleri İhracatı					
2013 - 2014 Ocak - Haziran					
Birim: 1000 \$					
	2013 Ocak - Haziran	Toplam Deri'de Pay (%)	2014 Ocak - Haziran	Toplam Deri'de Pay (%)	Değişim (%)
RUSYA FEDERASYONU	198.176	23,4	164.045	18,6	-17,2
UKRAYNA	29.187	3,5	31.065	3,5	6,4
SİRBİSTAN	3.196	0,4	4.961	0,6	55,2
GÜRCİSTAN	3.263	0,4	4.689	0,5	43,7
ARNAVUTLUK	2.661	0,3	3.647	0,4	37,1
BOSNA-HERSEK	1.959	0,2	3.054	0,3	55,9
MAKEDONYA	1.909	0,2	3.005	0,3	57,4
KOSOVA	1.978	0,2	2.790	0,3	41,1
MOLDAVYA	1.846	0,2	2.608	0,3	41,2
BELARUS	1.754	0,2	1.799	0,2	2,6
Eski Doğu Bloku Ülkeleri Toplamı	246.157	29,1	221.936	25,1	-9,8
Türkiye Deri ve Deri Ürünleri İhracatı	845.564	100,0	883.696	100,0	4,5
Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları					

Türk Cumhuriyetleri'nde Kırgızistan En Büyük Pazar

Türk Cumhuriyetleri olarak adlandırdığımız ülkelere yönelik deri ve deri mamulleri ihracatı 2014 yılının ilk yarısında %15,8 oranında azalarak 41 milyon dolar olmuştur.

Bu grubun en büyük pazarı olan Kırgızistan'a yapılan ihracat söz konusu dönemde %32,7 düşüşle 8,5 milyon dolara gerilerken, pazar payı da %1 olarak kaydedilmiştir.

Bu ülke grubunun diğer önemli pazarı Azerbaycan'a anılan dönemde yapılan ihracatta %5,7 oranında düşüş yaşanırken, diğer önemli Pazar olan Türkmenistan'a yapılan ihracatta ise %9,5 artış kaydedilmiştir. Özbekistan'a yapılan ihracatta ise bu dönemde %41,1 artış yaşanmıştır.

Bu grupta önceki dönemlerin yükselen pazarı olan Kazakistan'a yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı ise bu dönemde %51,5 oranında azalarak 5,1 milyon dolara gerilemiştir.

Türk Cumhuriyetlerine 2013-2014 Ocak-Haziran döneminde yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı aşağıdaki tablodaki gibidir.

Türk Cumhuriyetleri'ne Deri ve Deri Ürünleri İhracatı					
2013 - 2014 Ocak - Haziran					
Birim: 1000 \$					
	2013 Ocak - Haziran	Toplam Deri'de Pay (%)	2014 Ocak - Haziran	Toplam Deri'de Pay (%)	Değişim (%)
KIRGIZİSTAN	12.664	1,5	8.517	1,0	-32,7
AZERBAYCAN	8.642	1,0	8.153	0,9	-5,7
TURKMENİSTAN	6.428	0,8	7.036	0,8	9,5
ÖZBEKİSTAN	4.982	0,6	7.028	0,8	41,1
TACİKİSTAN	5.565	0,7	5.237	0,6	-5,9
KAZAKİSTAN	10.412	1,2	5.051	0,6	-51,5
Türk Cumhuriyetleri Toplamı	48.694	5,8	41.022	4,6	-15,8
Türkiye Deri ve Deri Ürünleri İhracatı	845.564	100,0	883.696	100,0	4,5
Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları					

Ortadoğu Ülkelerine İhracat %13,1 Arttı

Deri ürünleri ihracatımız içinde %15,3 paya sahip olan Ortadoğu ülkelerine bu dönemde yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı, geçen yılın aynı dönemine göre %13,1 oranında artarak 135,1 milyon dolara yükselmiştir.

Bu ülke grubunda en önemli pazarımız olan Irak'a yapılan ihracatta %19,4 artış gerçekleşmiş ve 65,3 milyon dolarlık ihracat düzeyine ulaşılmıştır. Böylelikle, Irak'ın toplam deri ihracatındaki payı %7,4'e yükselmiştir.

Irak'a yapılan deri ürünleri ihracatının büyük bölümü ayakkabı ihracatından oluşmakta olup, bu dönemde %16,2 artışla 59,3 milyon dolarlık ayakkabı ihracatı gerçekleştirilmiştir.

Söz konusu ülke grubunun diğer önemli pazarı olan Suudi Arabistan'a yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı ise bu dönemde %10,9 düşüş göstererek 24,8 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

İç savaş sonrası ihracatta büyük düşüşler yaşanan Suriye'ye ihracat bu dönemde 8,2 milyon dolara yükselirken, Ürdün'e ihracat ise %126,5 artış göstermiştir.

Ortadoğu ülkelerine 2013-2014 yılları Ocak-Haziran döneminde yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı aşağıdaki tablodaki gibidir.

Orta Doğu Ülkelerine Deri ve Deri Ürünleri İhracatı					
2013 - 2014 Ocak - Haziran					
Birim: 1000 \$					
	2013 Ocak - Haziran	Toplam Deri'de Pay (%)	2014 Ocak - Haziran	Toplam Deri'de Pay (%)	Değişim (%)
IRAK	54.659	6,5	65.263	7,4	19,4
SUUDİ ARABİSTAN	27.832	3,3	24.806	2,8	-10,9
BİRLEŞİK ARAP EMİR.	11.134	1,3	9.320	1,1	-16,3
İSRAİL	5.667	0,7	8.807	1,0	55,4
SURİYE	307	0,0	8.232	0,9	2580,2
ÜRDÜN	2.017	0,2	4.569	0,5	126,5
YEMEN	4.534	0,5	4.463	0,5	-1,6
İRAN	4.063	0,5	4.360	0,5	7,3
UMMAN	4.956	0,6	1.760	0,2	-64,5
Ortadoğu Ülkeleri Toplamı	119.420	14,1	135.118	15,3	13,1
Türkiye Deri ve Deri Ürünleri İhracatı	845.564	100,0	883.696	100,0	4,5
Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları					

Asya Pazarında Düşüş Var

Asya ve Okyanusya ülke grubuna bu dönemde yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı, bir önceki yıla göre %5,3 oranında azalarak 74,9 milyon dolar olarak gerçekleşmiş olup, bu ülke grubunun toplam deri ve deri mamulleri ihracatındaki payı %8,5'e yükselmiştir.

Bu ülke grubunda en büyük alıcı Çin olup, Hong Kong da diğer bir önemli pazardır. Çin'e yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı bu dönemde %9,1 oranında azalarak 27,5 milyon dolara gerilemiştir. Hong Kong'a yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı ise aynı dönemde %24,3 azalarak 21,3 milyon dolara düşmüştür. Çin'in bu dönemde deri ihracatındaki payı %3,1 olurken, Hong Kong'un payı ise %2,4 düzeyindedir.

2014 yılının Ocak-Haziran döneminde Çin ve Hong Kong'a yapılan deri ve deri ürünleri ihracatının büyük bölümü yarı işlenmiş/bitmiş deri ve kürkten oluşmaktadır. Bu dönemde Çin'e %5,8 düşüşle 25,3 milyon dolar değerinde yarı işlenmiş/bitmiş deri ve kürk ürünü ihraç edilirken, Hong Kong'a ise %28,8 düşüşle 17,8 milyon dolar değerinde ihracat yapılmıştır.

Asya pazarının diğer önemli bir ülkesi olan Güney Kore'ye bu dönemde %13,4 oranında artışla 8,1 milyon dolar değerinde ihracat yapılırken, daha alt sıralarda yer alan Hindistan, Vietnam ve Tayvan'a sırasıyla %98, %129 ve %167 oranlarında artışlar kaydedilmesi dikkat çekmektedir.

Asya ve Okyanusya ülkelerine 2013 ve 2014 yıllarının Ocak-Haziran dönemlerinde yapılan deri ve deri mamulleri ihracatının karşılaştırmalı seyri aşağıdaki tablodan izlenebilmektedir.

Asya ve Okyanusya Ülkelerine Deri ve Deri Ürünleri İhracatı					
2013 - 2014 Ocak - Haziran					
Birim: 1000 \$					
	2013 Ocak - Haziran	Toplam Deri'de Pay (%)	2014 Ocak - Haziran	Toplam Deri'de Pay (%)	Değişim (%)
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	30.230	3,6	27.486	3,1	-9,1
HONG KONG	28.093	3,3	21.273	2,4	-24,3
GÜNEY KORE	7.150	0,8	8.105	0,9	13,4
HINDİSTAN	1.938	0,2	3.845	0,4	98,4
VIETNAM	1.627	0,2	3.728	0,4	129,2
TAYVAN	1.015	0,1	2.713	0,3	167,2
AVUSTRALYA	1.751	0,2	1.739	0,2	-0,7
JAPONYA	2.271	0,3	1.370	0,2	-39,7
BANGLADEŞ	1.905	0,2	1.037	0,1	-45,5
PAKİSTAN	608	0,1	967	0,1	58,9
Asya ve Okyanusya Ülkeleri Toplamı	79.075	9,4	74.850	8,5	-5,3
Türkiye Deri ve Deri Ürünleri İhracatı	845.564	100,0	883.696	100,0	4,5
Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları					

Afrika'da Cezayir En Büyük Pazar

Deri ürünleri ihracatımız içinde giderek artan bir paya sahip olan Afrika ülkelerine, 2014 yılı Ocak-Haziran döneminde 49,2 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilirken, bu ülke grubuna yönelik ihracatta %37 artış yaşanmıştır.

Bu ülke grubunda en büyük pazar olan Cezayir'e yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı bu dönemde %63 oranında artarak 12,4 milyon dolar olmuştur.

Aynı dönemde, Libya'ya yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı %36,2 oranında artarak 11,1 milyon dolar olarak gerçekleşirken, Tunus'a yapılan ihracat ise %116 artışla 7,6 milyon dolar olmuştur.

Daha alt sırada yer almasına karşın Fas'a yapılan ihracatın bu dönemde %65,3 oranında artması da dikkat çekmektedir.

Afrika ülkelerine bu dönemde yapılan deri ve deri mamulleri ihracatının karşılaştırmalı seyri aşağıdaki tablodan izlenebilmektedir.

Afrika Ülkelerine Deri ve Deri Ürünleri İhracatı					
2013 - 2014 Ocak - Haziran					
Birim: 1000 \$					
	2013 Ocak - Haziran	Toplam Deri'de Pay (%)	2014 Ocak - Haziran	Toplam Deri'de Pay (%)	Değişim (%)
CEZAYİR	7.624	0,9	12.429	1,4	63,0
LIBYA	8.152	1,0	11.103	1,3	36,2
TUNUS	3.531	0,4	7.630	0,9	116,1
MISIR	6.802	0,8	3.912	0,4	-42,5
FAS	1.597	0,2	2.639	0,3	65,3
GÜNEY AFRIKA CUMH.	1.510	0,2	2.145	0,2	42,1
SEYŞEL ADALARI	2.247	0,3	1.711	0,2	-23,8
Afrika Ülkeleri Toplamı	35.934	4,2	49.237	5,6	37,0
Türkiye Deri ve Deri Ürünleri İhracatı	845.564	100,0	883.696	100,0	4,5
Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları					

Amerika Pazarında %7,9 Artış

Deri ürünleri ihracatımız içinde %1,9 oranında paya sahip olan Amerika ülkelerine, bu dönemde 17,2 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilirken, bu ülke grubuna yönelik ihracatta %7,9 artış yaşanmıştır.

Bu ülke grubunda en önemli pazar olan ABD'ye bu dönemde yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı %8,3 oranında yükselerek 14,2 milyon dolar olmuştur.

Aynı dönemde, bu ülke grubunda yer alan Kanada'ya yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı %24,8 oranında artarak 2 milyon dolar olarak gerçekleşirken, Meksika'ya yapılan ihracat ise %141,7 oranında artışla 281 bin dolar olarak kaydedilmiştir. Amerika ülkelerine yapılan deri ve deri mamulleri ihracatının karşılaştırmalı seyri aşağıdaki tablodan izlenebilmektedir.

Amerika Ülkelerine Deri ve Deri Ürünleri İhracatı					
2013 - 2014 Ocak - Haziran					
Birim: 1000 \$					
	2013 Ocak - Haziran	Toplam Deri'de Pay (%)	2014 Ocak - Haziran	Toplam Deri'de Pay (%)	Değişim (%)
ABD	13.135	1,6	14.224	1,6	8,3
KANADA	1.611	0,2	2.011	0,2	24,8
MEKSIKA	116	0,0	281	0,0	141,7
ŞİLİ	240	0,0	211	0,0	-12,3
HOLLANDA ANTİLLERİ	149	0,0	166	0,0	11,4
Amerika Ülkeleri Toplamı	15.908	1,9	17.166	1,9	7,9
Türkiye Deri ve Deri Ürünleri İhracatı	845.564	100,0	883.696	100,0	4,5
Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları					

Diğer Avrupa Ülkelerinde %20 Düşüş

Diğer Avrupa Ülkeleri grubuna yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı bu dönemde 13,4 milyon dolar düzeyinde gerçekleşerek, bir önceki yılın aynı dönemine göre %20 oranında gerileme kaydetmiştir. Söz konusu ülke grubunun toplam deri ve deri mamulleri ihracatı içerisindeki payı, bu dönemde %1,5 olarak gerçekleşmiş bulunmaktadır.

Bu ülke grubunun en önemli pazarı olan İsviçre'ye yapılan ihracat bu dönemde %19,2 oranında azalarak 7,2 milyon dolara gerilemiştir.

Bu grubun diğer önemli pazarı olan KKTC'ye yapılan ihracatta %1,1 oranında düşüşle 5,4 milyon dolar, Norveç'e yapılan ihracat ise %69,4 düşüşle 701 bin dolar değerinde ihracat gerçekleştirilmiştir.

Diğer Avrupa ülkelerine yapılan deri ve deri mamulleri ihracatının karşılaştırmalı seyri aşağıdaki tablodan izlenebilmektedir.

Diğer Avrupa Ülkelerine Deri ve Deri Ürünleri İhracatı					
2013 - 2014 Ocak - Haziran					
Birim: 1000 \$					
	2013 Ocak - Haziran	Toplam Deri'de Pay (%)	2014 Ocak - Haziran	Toplam Deri'de Pay (%)	Değişim (%)
İSVİÇRE	8.872	1,0	7.166	0,8	-19,2
KKTC	5.467	0,6	5.409	0,6	-1,1
NORVEÇ	2.292	0,3	701	0,1	-69,4
Diğer Avrupa Ülkeleri Toplamı	16.719	2,0	13.369	1,5	-20,0
Türkiye Deri ve Deri Ürünleri İhracatı	845.564	100,0	883.696	100,0	4,5
Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları					

V. ALT SEKTÖRLERE İLİŞKİN TESPİTLER

Deri Sektörü sekiz ayrı alt sektörden oluşmaktadır; Bunlar;

Fasıl 4101-4103: **Ham deriler,**

Fasıl 4301: **Ham kürk,**

Fasıl 4104-4115: **Yarı işlenmiş / bitmiş deriler,**

Fasıl 4302: **İşlenmiş kürk,**

Fasıl 420310: **Deri giyim,**

Fasıl 4303-4304: **Kürk giyim eşyası,**

Fasıl 4201, 4202, 420321/29/30/40, 4204, 4206: **Saraciye,**

Fasıl 64: **Ayakkabı ve ayakkabı aksamıdır.**

2014 HAZİRAN AYI DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ İHRACAT RAKAMLARI (1000 \$)									
DÖRTLÜ	DÖRTLÜ ADI	2013 HAZİRAN	2014 HAZİRAN	2013/2014 Değişim	2013 OCAK- HAZİRAN	TOPLAM DERİ'DE % PAY	2014 OCAK- HAZİRAN	TOPLAM DERİ'DE % PAY	2013/2014 Değişim
4101-4103	HAM DERİ	53	17	-67,9%	748	0,1	71	0,0	-90,5%
4301	HAM KÜRK	16	74	362,5%	158	0,0	136	0,0	-13,9%
	HAM DERİ + HAM KÜRK TOPLAMI	69	91	31,9%	906	0,1	207	0,0	-77,2%
4104-4115	YARI İŞLENMİŞ/BİTMİŞ DERİ	15.966	17.332	8,6%	88.663	10,5	108.618	12,3	22,5%
4302	İŞLENMİŞ KÜRK	11.270	9.848	-12,6%	51.159	6,1	51.778	5,9	1,2%
	YARI İŞLENMİŞ/BİTMİŞ DERİ + İŞLENMİŞ KÜRK TOPLAMI	27.236	27.180	-0,2%	139.822	16,5	160.396	18,2	14,7%
4203.10	DERİ GİYİM	24.937	25.119	0,7%	121.781	14,4	121.511	13,8	-0,2%
4303-4304	KÜRK GİYİM EŞYASI	25.797	21.734	-15,7%	104.878	12,4	74.752	8,5	-28,7%
	DERİ GİYİM + KÜRK GİYİM TOPLAMI	50.734	46.853	-7,6%	226.659	26,8	196.263	22,2	-13,4%
4201-4202- 4203.21/29/30/ 40-4204-4206	SARACİYE TOPLAMI	19.123	18.710	-2,2%	114.678	13,6	116.859	13,2	1,9%
64	AYAKKABI TOPLAMI	48.762	56.781	16,4%	362.634	42,9	409.161	46,3	12,8%
	GENEL DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ TOPLAMI	146.140	149.666	2,4%	845.564	100,0	883.696	100,0	4,5%
Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları									

2014 yılının Ocak-Haziran döneminde deri ve deri ürün grupları içerisinde en çok ihracat ayakkabı ürünlerinde yapılmış olup, 409,2 milyon dolarlık ihracat ile bir önceki yıla göre %12,8 oranında artış kaydedilmiştir. Ayakkabı ürün grubunun toplam deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı bu dönemde %46,3 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Deri ve deri ürün grupları içinde diğer önemli grup deri giyim ve kürk giyim ürünlerinden oluşan deri konfeksiyon olup, bu ürün grubundan gerçekleştirilen toplam ihracat, 2014 yılının Ocak-Haziran döneminde geçen yıla göre %13,4 oranında azalarak 196,3 milyon dolara gerilemiştir. Deri giyim ve kürk giyim ürün gruplarının Türkiye toplam deri ihracatındaki payı %22,2 düzeyindedir.

Deri konfeksiyon ürün grubunu oluşturan iki önemli kalemden deri giyim ürün grubundan gerçekleştirilen ihracat, 2014 yılının Ocak-Haziran döneminde geçen yılın aynı dönemine göre %0,2 oranında azalarak 121,5 milyon dolara gerilerken, bu ürün grubunun Türkiye toplam deri ve deri mamulleri ihracatındaki payı %13,8 olarak kaydedilmiştir.

Deri konfeksiyon ürün grubunun diğer kalemi kürk giyim eşyası grubundan ise bu dönemde 74,8 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiş olup, 2013 yılının eş dönemine göre %28,7 oranında ciddi düşüş meydana gelmiştir.

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ve işlenmiş kürk ürün grupları toplamında 2014 yılı Ocak-Haziran döneminde 160,4 milyon dolarlık ihracat yapılmış olup, bir önceki yılın aynı dönemine göre artış oranı %14,7 seviyesindedir. Bu ürün grupları toplamının Türkiye toplam deri ve deri mamulleri ihracatındaki payı %18,2 olarak hesaplanmaktadır.

Deri ve deri ürünleri ihracatının diğer önemli bir grubu olan saraciye ürün grubundan bu dönemde %1,9 artışla 116,9 milyon dolarlık ihracat yapılmıştır. Saraciye ürün grubunun Türkiye toplam deri ve deri mamülleri ihracatındaki payı ise %13,2'dir.

Deri ve deri ürünleri ihracatında diğer ürün gruplarına göre daha az ihracat yapılan ham deri ve ham kürk ürün grupları toplamında ise bu dönemde 207 bin dolarlık ihracat yapılmıştır.

1- Ham Deri ve Ham Kürk Grubu

2014 yılı Ocak-Haziran döneminde Gana'ya 39 bin dolar, Sırbistan'a ise 29 bin dolar değerinde ham deri ihracatı gerçekleştirilmiştir.

EN FAZLA HAM DERİ İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTIP 4101- 4103)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2013 OCAK-HAZİRAN	2014 OCAK-HAZİRAN	DEĞİŞİM %	PAY %
GANNA	32	39	21,9%	54,9%
SİRBİSTAN	0	29	100,0	40,8%
UKRAYNA	8	1	-87,5%	1,4%
LİBYA	0	1	0,0%	1,4%
MOLDAVYA	0	1	0,0%	1,4%
ÇİN	286	0	-100,0%	0,0%
HONG KONG	141	0	-100,0%	0,0%
TÜRKİYE TOPLAM HAM DERİ İHRACATI	748	71	-90,5%	100,0%

Aynı dönemde, ham kürk ürün grubunda, Rusya'ya 74 bin dolar, Tayland'a 31 bin dolar, Hong Kong'a ise 21 bin dolar değerinde ihracat yapılmıştır.

HAM KÜRK İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTIP 4301)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2013 OCAK-HAZİRAN	2014 OCAK-HAZİRAN	DEĞİŞİM %	PAY %
RUSYA	0	74	100,0%	54,4%
TAYLAND	17	31	82,4%	22,8%
HONG KONG	119	21	-82,4%	15,4%
FRANSA	0	6	100,0%	4,4%
AVUSTURYA	5	3	-40,0%	2,2%
TACİKİSTAN	0	1	0,0%	0,7%
GANNA	16	0	-100,0%	0,0%
TÜRKİYE TOPLAM HAM KÜRK İHRACATI	158	136	-13,9%	100,0%

2014 yılının Ocak-Haziran döneminde Türkiye'den Rusya'ya 75 bin dolar, Gana'ya 39 bin dolar, Tayland'a 31 bin dolar, Sırbistan'a ise 29 bin dolar değerinde ham deri ve ham kürk ihracat yapılmıştır.

EN FAZLA HAM DERİ ve KÜRK İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTIP 4101- 4103 , 4301)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2013 OCAK-HAZİRAN	2014 OCAK-HAZİRAN	DEĞİŞİM %	PAY %
RUSYA	36	75	108,3%	36,2%
GANNA	49	39	-20,4%	18,8%
TAYLAND	17	31	82,4%	15,0%
SİRBİSTAN	0	29	100,0%	14,0%
HONG KONG	260	21	-91,9%	10,1%
FRANSA	0	6	100,0%	2,9%
AVUSTURYA	5	3	-40,0%	1,4%
TÜRKİYE TOPLAM HAM DERİ ve KÜRK İHRACATI	906	207	-77,2%	100,0%

2- Yarı İşlenmiş / Bitmiş Deri ve İşlenmiş Kürk Grubu

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ürün grubunda bu dönemde en çok ihracat Çin ve İtalya'ya yapılmış olup, en büyük pazar olan Çin'e yapılan ihracat %8,4 artışla 15,5 milyon dolara yükselmiştir. Çin'in yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatındaki payı %14,3 seviyesindedir.

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatının ikinci pazarı İtalya'ya yapılan ihracat bu dönemde %90,6 artarak 13,2 milyon dolar olarak kaydedilirken, bu ürün grubunda %601 artış ve 3,3 milyon dolar ihracatla İspanya ile %223 artış ve 2,7 milyon dolar ihracatla Tayvan dikkat çekmektedir.

EN FAZLA YARI İŞLENMİŞ VE BİTMİŞ DERİ İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTİP 4104 - 4115)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2013 OCAK-HAZİRAN	2014 OCAK-HAZİRAN	DEĞİŞİM %	PAY %
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	14.302	15.496	8,4%	14,3%
İTALYA	6.900	13.151	90,6%	12,1%
HONG KONG	18.955	12.989	-31,5%	12,0%
UKRAYNA	10.025	10.387	3,6%	9,6%
RUSYA FEDERASYONU	7.764	10.002	28,8%	9,2%
ALMANYA	3.617	5.559	53,7%	5,1%
GÜNEY KORE	3.009	3.631	20,7%	3,3%
İSPANYA	473	3.317	601,3%	3,1%
BULGARİSTAN	2.492	3.225	29,4%	3,0%
TAYVAN	823	2.655	222,7%	2,4%
TÜRKİYE TOPLAM YARI İŞL. / BİTMİŞ DERİ İHRACATI	88.663	108.618	22,5%	100,0%

İşlenmiş kürk ürün grubunda en çok ihracat Rusya'ya yapılmakta olup, bu pazara ihracat 2014 yılının Ocak-Haziran döneminde geçen yıla göre %18,8 düşüşle 10,4 milyon dolara gerilemiştir.

İşlenmiş kürk ihracatının diğer önemli ülkelerinden İtalya'ya yapılan ihracat bu dönemde %60,1 artarak 10,3 milyon dolar olarak kaydedilirken, diğer önemli pazar Çin'e ihracat %22 oranında düşüşle 9,8 milyon dolar olarak kaydedilmiştir. Bu ürün grubunda %3240 artış yaşanan Vietnam ve %217 artış yaşanan Hindistan dikkat çekmektedir.

EN FAZLA İŞLENMİŞ KÜRK İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTİP 4302)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2013 OCAK-HAZİRAN	2014 OCAK-HAZİRAN	DEĞİŞİM %	PAY %
RUSYA FEDERASYONU	12.759	10.364	-18,8%	20,0%
İTALYA	6.409	10.259	60,1%	19,8%
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	12.496	9.757	-21,9%	18,8%
HONG KONG	5.965	4.764	-20,1%	9,2%
VIETNAM	80	2.680	3240,5%	5,2%
GÜNEY KORE	2.098	1.992	-5,1%	3,8%
ALMANYA	1.959	1.746	-10,9%	3,4%
FRANSA	1.447	1.653	14,3%	3,2%
İNGİLTERE	853	1.165	36,5%	2,2%
HİNDİSTAN	361	1.145	217,0%	2,2%
TÜRKİYE TOPLAM İŞLENMİŞ KÜRK İHRACATI	51.159	51.778	1,2%	100,0%

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ve kürk ürün grubunda en çok ihracat Çin, İtalya ve Rusya'ya yapılmakta olup, en büyük pazar olan Çin'e yapılan ihracat bu dönemde geçen yıla göre %5,8 düşüşle 25,3 milyon dolara gerilemiştir. Çin'in yarı işlenmiş / bitmiş deri ve kürk ihracatındaki payı %15,7 seviyesindedir.

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ve kürk ihracatının diğer önemli pazarı İtalya'ya yapılan ihracat bu dönemde %76 artarak 23,4 milyon dolar olarak kaydedilirken, İspanya'ya ihracatta ise bu dönemde %301 artış meydana gelmiştir.

EN FAZLA YARI İŞL. VE BİTMİŞ DERİ VE İŞL. KÜRK İHRACATI YAPILAN ÜLKELER				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2013 OCAK-HAZİRAN	2014 OCAK-HAZİRAN	DEĞİŞİM %	PAY %
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	26.798	25.253	-5,8%	15,7%
İTALYA	13.309	23.411	75,9%	14,6%
RUSYA	20.523	20.366	-0,8%	12,7%
HONG KONG	24.921	17.753	-28,8%	11,1%
UKRAYNA	10.026	10.387	3,6%	6,5%
ALMANYA	5.576	7.305	31,0%	4,6%
G.KORE	5.107	5.623	10,1%	3,5%
İSPANYA	972	3.901	301,3%	2,4%
HİNDİSTAN	1.492	3.579	139,9%	2,2%
FRANSA	2.629	3.429	30,4%	2,1%
TÜRKİYE TOPLAM YARI İŞL. VE BİTMİŞ DERİ VE İŞL. KÜRK İHRACATI	139.822	160.396	14,7%	100,0%

3- Deri Giyim ve Kürk Giyim Grubu

Deri giyim ürün grubunda en çok ihracat Rusya'ya yapılmakta olup, bu pazara ihracat 2014 yılının Ocak-Haziran döneminde geçen yıla göre %2,9 artışla 43,2 milyon dolara yükselmiştir. Rusya'nın deri giyim ihracatındaki payı ise %35,6 düzeyindedir.

Deri giyim ihracatının diğer önemli ülkelerinden Almanya'ya yapılan ihracat bu dönemde %6,3 artışla 14,4 milyon dolara yükselirken, diğer önemli pazar İngiltere'ye ihracat ise %143,7 gibi yüksek bir oranda artışla 7,7 milyon dolara yükselmiştir.

Deri giyim ürün grubunda diğer önemli pazar olan Fransa'ya aynı dönemde yapılan ihracat %25 oranında düşerken, %91 artışla 3 milyon dolar ihracat yapılan Hollanda dikkat çekmektedir.

EN FAZLA DERİ GİYİM İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTİP 4203.10)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2013 OCAK-HAZİRAN	2014 OCAK-HAZİRAN	DEĞİŞİM %	PAY %
RUSYA FEDERASYONU	42.010	43.236	2,9%	35,6%
ALMANYA	13.551	14.407	6,3%	11,9%
FRANSA	15.685	11.793	-24,8%	9,7%
İNGİLTERE	3.148	7.672	143,7%	6,3%
İTALYA	6.627	7.658	15,6%	6,3%
ABD	4.177	5.490	31,4%	4,5%
AVUSTURYA	2.764	3.374	22,1%	2,8%
HOLLANDA	1.605	3.064	90,9%	2,5%
İSVEÇ	3.207	2.676	-16,6%	2,2%
DANİMARKA	1.840	2.275	23,6%	1,9%
TÜRKİYE TOPLAM DERİ GİYİM İHRACATI	121.781	121.511	-0,2%	100,0%

Kürk giyim ihracatının geleneksel en büyük pazarı Rusya'ya 2014 yılının Ocak-Haziran döneminde %41,6 oranında düşüşle 37,6 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiştir. Kürk giyim ihracatının önemli bölümünün gerçekleştirildiği Rusya pazarının Türkiye kürk giyim ihracatındaki payı bu dönemde %50 seviyesine gerilemiştir.

Kürk giyim ihracatımızın diğer önemli pazarı konumundaki İtalya'ya yapılan ihracat bu dönemde %21,8 artışla 12,9 milyon dolara yükselirken, İsveç'e yapılan ihracatta %134 ve ABD'ye yapılan ihracatta ise %42 oranında yaşanan artışlar dikkat çekmektedir.

EN FAZLA KÜRK KONFEKSİYON İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTİP 4303 - 4304)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2013 OCAK-HAZİRAN	2014 OCAK-HAZİRAN	DEĞİŞİM %	PAY %
RUSYA FEDERASYONU	64.408	37.599	-41,6%	50,3%
İTALYA	10.596	12.911	21,8%	17,3%
ALMANYA	5.077	4.188	-17,5%	5,6%
FRANSA	3.580	3.778	5,5%	5,1%
İNGİLTERE	2.448	2.413	-1,4%	3,2%
İSVEÇ	919	2.153	134,3%	2,9%
SEYŞEL ADALARI	2.211	1.711	-22,6%	2,3%
AVUSTURYA	1.716	1.660	-3,3%	2,2%
ABD	929	1.324	42,5%	1,8%
HONG KONG	1.171	838	-28,4%	1,1%
TÜRKİYE TOPLAM KÜRK KONFEKSİYON İHRACATI	104.878	74.752	-28,7%	100,0%

Türkiye toplam deri giyim ve kürk giyim ihracatı açısından en önemli pazarı olan Rusya'ya yapılan ihracat 2014 yılı Ocak-Haziran döneminde %24 düşüşle 80,8 milyon dolara gerilemiştir. Rusya'nın Türkiye deri ve kürk giyim toplam ihracatındaki payı bu dönemde %41,2'dir.

Deri ve kürk giyim ihracatının diğer önemli ülkelerinden İtalya'ya yapılan ihracat bu dönemde %19,4 artışla 20,6 milyon dolar olurken, sözkonusu dönemde %80 artış yaşanan İngiltere ve %81 artış yaşanan Hollanda pazarı dikkat çekmektedir.

EN FAZLA DERİ ve KÜRK KONFEKSİYON İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTİP 4203.10, 4303 - 4304)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2013 OCAK-HAZİRAN	2014 OCAK-HAZİRAN	DEĞİŞİM %	PAY %
RUSYA FEDERASYONU	106.418	80.836	-24,0%	41,2%
İTALYA	17.223	20.569	19,4%	10,5%
ALMANYA	18.628	18.595	-0,2%	9,5%
FRANSA	19.265	15.571	-19,2%	7,9%
İNGİLTERE	5.596	10.085	80,2%	5,1%
ABD	5.106	6.814	33,5%	3,5%
AVUSTURYA	4.480	5.034	12,4%	2,6%
İSVEÇ	4.126	4.829	17,0%	2,5%
HOLLANDA	1.813	3.288	81,4%	1,7%
G.KORE	1.955	2.251	15,1%	1,1%
TÜRKİYE TOPLAM DERİ ve KÜRK KONFEKSİYON İHRACATI	226.659	196.263	-13,4%	100,0%

4- Saraciye Ürün Grubu

Saraciye ürünleri ihracatımızın en önemli pazarı olan İtalya'ya yapılan ihracat, 2014 yılının Ocak-Haziran döneminde %5,6 düşüşle 29,3 milyon dolara gerilemiştir. İtalya'nın Türkiye saraciye ihracatındaki payı ise bu dönemde %25,1 olarak kaydedilmiştir.

Saraciye ihracatının diğer önemli pazarı olan Almanya'ya ihracat bu dönemde %12,3 düşerek 13,8 milyon dolara gerilerken, bu dönemde Irak'a yapılan ihracatın %68 artışla 5,9 milyon dolara yükselmesi, Danimarka'ya yapılan ihracatın ise %38 oranında artışla 4,1 milyon dolara yükselmesi genel performansı yukarı çekmektedir.

EN FAZLA SARACİYE İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTIP 4201-4202-4203.21-4203.29-4203.30-4203.40-4204-4206)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2013 OCAK-HAZİRAN	2014 OCAK-HAZİRAN	DEĞİŞİM %	PAY %
İTALYA	31.017	29.276	-5,6%	25,1%
ALMANYA	15.705	13.781	-12,3%	11,8%
İNGİLTERE	13.670	12.483	-8,7%	10,7%
IRAK	3.497	5.892	68,5%	5,0%
DANİMARKA	2.956	4.076	37,9%	3,5%
FRANSA	3.595	3.931	9,4%	3,4%
İSPANYA	3.497	3.505	0,3%	3,0%
RUSYA FEDERASYONU	5.610	3.438	-38,7%	2,9%
İSVİÇRE	2.181	2.635	20,8%	2,3%
ABD	3.072	2.575	-16,2%	2,2%
TÜRKİYE TOPLAM SARACİYE İHRACATI	114.678	116.859	1,9%	100,0%

5- Ayakkabı Ürün Grubu

Ocak-Mayıs döneminde ilk defa az farkla Rusya'yı geçerek ayakkabı ihracatımızın en büyük pazarı olan Irak, Ocak-Haziran döneminde de birinciliğini koruyarak %16,2 artışla 59,3 milyon dolara ulaşmıştır. Irak'ın Türkiye'nin ayakkabı ihracatındaki payı %14,5 seviyesindedir.

Ayakkabı ihracatının geleneksel önemli pazarı olan Rusya'ya yapılan ihracat ise bu dönemde %9,9 azalarak 59,1 milyon dolara gerilerken, Rusya'nın deri ürünleri ihracatındaki payı %14,4'e gerilemiştir.

Bu dönemin başlıca yükselen pazarları ise %69 artışla 25 milyon dolar ihracat seviyesine yükselen Almanya ile %58 artışla 18,3 milyon dolar ihracat yapılan İngiltere'nin yanısıra %65 artışla Cezayir olmuştur.

EN FAZLA AYAKKABI İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTİP 6401 - 6406)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2013 OCAK-HAZİRAN	2014 OCAK-HAZİRAN	DEĞİŞİM %	PAY %
IRAK	51.037	59.317	16,2%	14,5%
RUSYA FEDERASYONU	65.586	59.063	-9,9%	14,4%
ALMANYA	14.763	24.977	69,2%	6,1%
SUUDİ ARABİSTAN	26.963	23.855	-11,5%	5,8%
UKRAYNA	14.733	18.693	26,9%	4,6%
İNGİLTERE	11.574	18.315	58,2%	4,5%
CEZAYİR	7.197	11.853	64,7%	2,9%
İTALYA	7.552	10.564	39,9%	2,6%
LİBYA	7.502	10.361	38,1%	2,5%
ROMANYA	9.417	8.360	-11,2%	2,0%
TÜRKİYE TOPLAM AYAKKABI İHRACATI	362.634	409.161	12,8%	100,0%

Hazırlayan
Ahmet ŞİŞMAN

İTKİB Genel Sekreterliği, AR & GE ve Mevzuat Şubesi

Açıklama Notu: Ekli tablolarda yeralan toplam deri ve deri ürünleri ihracat kayıt rakamları ile ürün bazında oluşturulan toplam deri ve deri mamulleri ihracat kayıt rakamları, Birlik ve GTİP bazlı iki ayrı veri tabanından alındığından toplamalarında farklılık olabilmektedir.

İTKİB Genel Sekreterliği kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz

HAZİRAN 2014 İHRACAT RAKAMLARI

SEKTÖREL BAZDA İHRACAT RAKAMLARI -1000 \$

SEKTÖRLER	HAZİRAN				OCAK-HAZİRAN				SON 12 AYLIK			
	2013	2014	Değişim (%14/13)	Pay(14) (%)	2013	2014	Değişim (%14/13)	Pay(14) (%)	2012-2013	2013-2014	Değişim (%14/13)	Pay(14) (%)
I. TARIM	1.650.179	1.672.867	1,4	13,3	10.141.336	10.946.703	7,9	13,7	20.024.918	22.148.237	10,6	14,1
A. BİTKİSEL ÜRÜNLER	1.138.585	1.129.944	-0,8	9,0	7.119.127	7.535.914	5,9	9,4	14.111.269	15.314.953	8,5	9,8
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mam.	541.614	497.113	-8,2	4,0	3.151.095	3.419.845	8,5	4,3	6.121.354	6.853.392	12,0	4,4
Yaş Meyve ve Sebze	178.000	168.263	-5,5	1,3	1.096.611	1.146.177	4,5	1,4	2.183.401	2.400.536	9,9	1,5
Meyve Sebze Mamulleri	100.336	108.416	8,1	0,9	598.513	682.760	14,1	0,9	1.291.103	1.414.240	9,5	0,9
Kuru Meyve ve Mamulleri	96.319	102.417	6,3	0,8	641.242	655.381	2,2	0,8	1.417.811	1.452.392	2,4	0,9
Fındık ve Mamulleri	106.164	138.891	30,8	1,1	792.624	922.525	16,4	1,2	1.799.643	1.901.110	5,6	1,2
Zeytin ve Zeytinyağı	36.240	19.273	-46,8	0,2	271.912	129.613	-52,3	0,2	376.636	297.268	-21,1	0,2
Tütün ve Mamulleri	76.117	91.685	20,5	0,7	522.229	527.488	1,0	0,7	844.384	911.809	8,0	0,6
Süs Bitkileri	3.794	3.886	2,4	0,0	44.901	52.127	16,1	0,1	76.938	84.207	9,4	0,1
B. HAYVANSAL ÜRÜNLER	157.449	158.185	0,5	1,3	942.740	1.138.228	20,7	1,4	1.826.655	2.183.642	19,5	1,4
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	157.449	158.185	0,5	1,3	942.740	1.138.228	20,7	1,4	1.826.655	2.183.642	19,5	1,4
C. AĞAÇ VE ORMAN ÜRÜNLERİ	354.145	384.739	8,6	3,1	2.079.469	2.272.561	9,3	2,8	4.086.994	4.649.642	13,8	3,0
Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri	354.145	384.739	8,6	3,1	2.079.469	2.272.561	9,3	2,8	4.086.994	4.649.642	13,8	3,0
II. SANAYİ	9.681.922	10.466.589	8,1	83,4	58.626.860	62.762.615	7,1	78,5	115.212.752	123.167.766	6,9	78,6
A. TARIMA DAYALI İŞLENMİŞ ÜRÜNLER	974.672	1.057.433	8,5	8,4	6.069.260	6.551.542	7,9	8,2	11.971.807	13.007.885	8,7	8,3
Tekstil ve Hammaddeleri	644.672	707.143	9,7	5,6	4.159.554	4.521.967	8,7	5,7	8.093.671	8.750.333	8,1	5,6
Deri ve Deri Mamulleri	146.140	149.666	2,4	1,2	845.564	883.696	4,5	1,1	1.745.886	1.980.415	13,4	1,3
Hali	183.761	200.624	9,2	1,6	1.064.142	1.145.878	7,7	1,4	2.132.250	2.277.136	6,8	1,5
B. KİMYEVİ MADDELER VE MAM.	1.328.722	1.524.914	14,8	12,2	8.515.983	8.896.246	4,5	11,1	17.349.995	17.811.577	2,7	11,4
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	1.328.722	1.524.914	14,8	12,2	8.515.983	8.896.246	4,5	11,1	17.349.995	17.811.577	2,7	11,4
C. SANAYİ MAMULLERİ	7.378.628	7.884.242	6,9	62,9	44.041.617	47.314.827	7,4	59,2	85.890.950	92.338.303	7,5	59,0
Hazırlanmış ve Konfeksiyon	1.442.884	1.601.304	11,0	12,8	8.415.476	9.436.056	12,1	11,8	16.550.903	18.380.356	11,1	11,7
Otomotiv Endüstrisi	1.800.469	2.031.817	12,8	16,2	10.542.676	11.717.709	11,1	14,7	19.585.341	22.478.161	14,8	14,4
Gemi ve Yat	137.340	113.596	-17,3	0,9	560.628	562.765	0,4	0,7	935.441	1.165.728	24,6	0,7
Elektrik Elektronik ve Hizmet	920.031	974.771	5,9	7,8	5.440.961	6.003.371	10,3	7,5	11.280.194	12.256.632	8,7	7,8
Makine ve Aksamları	465.384	500.604	7,6	4,0	2.863.999	3.023.773	5,6	3,8	5.512.851	5.954.482	8,0	3,8
Demir ve Demir Dışı Metaller	553.131	584.364	5,6	4,7	3.386.868	3.654.110	7,9	4,6	6.595.152	7.097.090	7,6	4,5
Çelik	1.111.723	1.070.767	-3,7	8,5	7.418.318	7.021.235	-5,4	8,8	14.848.544	13.423.888	-9,6	8,6
Çimento Camı Seramik ve Toprak Ürünleri	263.836	279.327	5,9	2,2	1.607.959	1.638.803	1,9	2,1	3.127.776	3.183.398	1,8	2,0
Mücevher	168.991	149.476	-11,5	1,2	1.065.776	1.150.397	7,9	1,4	2.130.326	2.338.117	9,8	1,5
Savunma ve Havacılık Sanayii	171.487	180.262	5,1	1,4	881.814	779.267	-14,3	1,0	1.305.516	1.486.382	13,9	0,9
İklimlendirme Sanayii	335.220	376.408	12,3	3,0	1.998.153	2.266.196	13,4	2,8	3.921.122	4.467.266	13,9	2,9
Diğer Sanayi Ürünleri	8.133	11.546	42,0	0,1	58.988	61.147	3,7	0,1	97.784	106.803	9,2	0,1
III. MADENCİLİK	431.231	404.553	-6,2	3,2	2.503.104	2.371.617	-5,3	3,0	4.754.022	4.903.393	3,1	3,1
Madencilik Ürünleri	431.231	404.553	-6,2	3,2	2.503.104	2.371.617	-5,3	3,0	4.754.022	4.903.393	3,1	3,1
TOPLAM (TİM)	11.763.332	12.544.009	6,6	100,0	71.271.301	76.080.935	6,7	95,2	139.991.693	150.209.395	7,3	95,9
İhracatçı Birlikleri Kaydından Muaf İhracat					3.226.898	3.854.391	19,4	4,8	12.670.526	6.385.401	-49,6	4,1
TOPLAM (TİM+TÜİK*)	11.763.332	12.544.009	6,6	100,0	74.498.199	79.935.326	7,3	100,0	152.662.219	156.594.796	2,6	100,0

DERİ VE DERİ MAMÜLLERİ İHRACAT KAYIT RAKAMLARI (1000 \$)

	HAZİRAN			OCAK - HAZİRAN			
	2013	2014	DEĞİŞİM (%)	2013	2014	DEĞİŞİM (%)	PAY %
İSTANBUL DERİ VE DERİ MAM. İHR. BİRL.	103.297	108.025	4,6	611.868	618.417	1,1	70,0
EGE DERİ VE DERİ MAMÜLLERİ İHR. BİRL.	10.609	10.281	-3,1	57.037	69.030	21,0	7,8
AKDENİZ İHR.BİRL. (deri kaydı)	1.226	1.163	-5,2	5.809	6.427	10,6	0,7
ULUDAĞ İHR. BİRL. (deri kaydı)	585	1.170	100,0	3.624	5.520	52,3	0,6
ANTALYA İHR. BİRL. (deri kaydı)	6.746	3.763	-44,2	25.258	11.876	-53,0	1,3
GÜNEYDOĞU ANADOLU İHR. BİRL. (deri kaydı)	12.272	12.552	2,3	68.441	81.943	19,7	9,3
DENİZLİ İHR. BİRL. (deri kaydı)	1.319	579	-56,1	3.895	3.494	-10,3	0,4
DOĞU ANADOLU İHR. BİRL. (deri kaydı)	3.622	4.685	29,3	23.553	31.701	34,6	3,6
DİĞER BİRLİKLER	6.464	7.448	15,2	46.079	55.287	20,0	6,3
TOPLAM	146.140	149.666	2,4	845.564	883.696	4,5	100

EK 1: ÜLKE/ÜLKE GRUPLARI BAZINDA TOPLAM İHRACAT KAYIT RAKAMLARI

TÜRKİYE DERİ ve DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI

	2013 HAZİRAN 1000 \$	2014 HAZİRAN 1000 \$	DEĞİŞİM %	2013 OCAK-HAZİRAN 1000 \$	TOPLAM DERİ'DE PAY %	2014 OCAK-HAZİRAN 1000 \$	TOPLAM DERİ'DE PAY %	DEĞİŞİM %
1 RUSYA FEDERASYONU	29.907	23.283	-22,1	198.176	23,4	164.045	18,6	-17,2
2 İTALYA	13.564	17.280	27,4	69.154	8,2	83.849	9,5	21,2
3 İRAK	9.483	8.599	-9,3	54.659	6,5	65.263	7,4	19,4
4 ALMANYA	11.499	11.542	0,4	54.955	6,5	64.695	7,3	17,7
5 İNGİLTERE	5.024	7.473	48,7	31.908	3,8	42.481	4,8	33,1
6 UKRAYNA	3.536	4.489	27,0	29.187	3,5	31.065	3,5	6,4
7 FRANSA	7.760	6.812	-12,2	30.642	3,6	30.035	3,4	-2,0
8 ÇİN HALK CUMHURİYETİ	8.533	3.539	-58,5	30.230	3,6	27.486	3,1	-9,1
9 SUUDİ ARABİSTAN	5.249	5.328	1,5	27.832	3,3	24.806	2,8	-10,9
10 HONG KONG	6.123	4.183	-31,7	28.093	3,3	21.273	2,4	-24,3
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	100.678	92.527	-8,1	554.836	65,6	554.999	62,8	0,0
11 ABD	2.094	2.595	23,9	13.135	1,6	14.224	1,6	8,3
12 CEZAYİR	1.687	1.561	-7,4	7.624	0,9	12.429	1,4	63,0
13 ROMANYA	1.834	1.785	-2,6	11.506	1,4	11.352	1,3	-1,3
14 LİBYA	1.632	2.023	23,9	8.152	1,0	11.103	1,3	36,2
15 İSPANYA	1.100	2.841	158,3	8.140	1,0	10.702	1,2	31,5
16 BULGARİSTAN	1.067	949	-11,1	12.040	1,4	10.608	1,2	-11,9
17 BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	1.083	1.533	41,6	11.134	1,3	9.320	1,1	-16,3
18 İSRAİL	1.040	1.246	19,8	5.667	0,7	8.807	1,0	55,4
19 KIRGIZİSTAN	956	367	-61,6	12.664	1,5	8.517	1,0	-32,7
20 HOLLANDA	989	1.751	77,0	10.200	1,2	8.505	1,0	-16,6
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	114.159	109.178	-4,4	655.098	77,5	660.566	74,8	0,8
21 AVUSTURYA	1.896	2.562	35,2	8.444	1,0	8.390	0,9	-0,6
22 SURİYE	131	552	321,9	307	0,0	8.232	0,9	2.580,2
23 AZERBAYCAN	854	1.044	22,2	8.642	1,0	8.153	0,9	-5,7
24 GÜNEY KORE	1.980	1.793	-9,5	7.150	0,8	8.105	0,9	13,4
25 YUNANİSTAN	943	1.322	40,2	5.533	0,7	7.905	0,9	42,9
26 TUNUS	420	1.898	351,5	3.531	0,4	7.630	0,9	116,1
27 DANİMARKA	993	1.463	47,3	5.584	0,7	7.539	0,9	35,0
28 İSVİÇRE	1.530	1.246	-18,6	8.872	1,0	7.166	0,8	-19,2
29 TÜRKMENİSTAN	747	1.042	39,5	6.428	0,8	7.036	0,8	9,5
30 ÖZBEKİSTAN	415	924	122,3	4.982	0,6	7.028	0,8	41,1
31 İSVEÇ	1.764	2.804	58,9	4.864	0,6	6.307	0,7	29,7
32 KKTC	719	783	8,9	5.467	0,6	5.409	0,6	-1,1
33 TACİKİSTAN	397	519	30,6	5.565	0,7	5.237	0,6	-5,9
34 POLONYA	568	904	59,3	4.715	0,6	5.130	0,6	8,8
35 KAZAKİSTAN	1.420	881	-38,0	10.412	1,2	5.051	0,6	-51,5
36 SİRBİSTAN	420	1.056	151,6	3.196	0,4	4.961	0,6	55,2
37 BELÇİKA	708	969	36,8	5.022	0,6	4.930	0,6	-1,8
38 GÜRCİSTAN	505	1.036	105,0	3.263	0,4	4.689	0,5	43,7
39 ÜRDÜN	275	366	33,1	2.017	0,2	4.569	0,5	126,5
40 YEMEN	1.446	1.158	-19,9	4.534	0,5	4.463	0,5	-1,6
41 İRAN	634	716	12,9	4.063	0,5	4.360	0,5	7,3
42 PORTEKİZ	206	989	378,9	1.715	0,2	4.174	0,5	143,4
43 ESTONYA	151	216	43,2	4.261	0,5	4.124	0,5	-3,2
44 MİSİR	1.335	677	-49,3	6.802	0,8	3.912	0,4	-42,5
45 ÇEK CUMHURİYETİ	267	276	3,3	2.164	0,3	3.902	0,4	80,3
46 HİNDİSTAN	557	950	70,7	1.938	0,2	3.845	0,4	98,4
47 VİETNAM	501	950	89,8	1.627	0,2	3.728	0,4	129,2
48 ARNAVUTLUK	604	690	14,4	2.661	0,3	3.647	0,4	37,1
49 BOSNA-HERSEK	338	514	51,9	1.959	0,2	3.054	0,3	55,9
50 MAKEDONYA	207	917	342,8	1.909	0,2	3.005	0,3	57,4
İLK 50 ÜLKE TOPLAMI	137.091	140.394	2,4	792.725	93,8	826.246	93,5	4,2
DİĞER ÜLKELER VE S.BÖLGELER	9.049	9.272	2,5	52.839	6,2	57.450	6,5	8,7
AB (28) TOPLAMI	51.511	63.840	23,9	280.333	33,2	325.101	36,8	16,0
TOPLAM DERİ ve DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI	146.140	149.666	2,4	845.564	100,0	883.696	100,0	4,5